

Remontē Skrundas šoseju pie Kuldīgas



Skats pie pagrieziena uz Ābeles ciemu. Autovadītājiem jābūt uzmanīgiem, ka uz šosejas Kuldīga-Skrunda, kur atsākušies remontdarbi, satiksmi regulē vairāki luksofori un ceļā būs jāpavada ilgāks laiks.

Alberta Dintera foto

Pēc ziemas pārtraukuma turpinās Skrundas šosejas pārbūve – darbs notiek no Kuldīgas apvedceļa līdz Pelču krustojumam.

Kā informē *Latvijas Valsts ceļi*, vairāk nekā četru kilometru posmā vienā daļā notiek pilna seguma pārbūve, otrā tiek atjaunota nesošā kārtā. Tāpat tiks atjaunots rotācijas aplis Graudu un Ganību ielas krustojumā. Būvdarbu posmā ir ātruma ierobežojumi – 70 un 50 km/h, satiksme organizēta ar ceļa zīmēm un

vadstatņiem, izmantoti divi luksofori. Noslēgts trīspusējs līgums par 3,11 miljoniem eiro no valsts ceļu atjaunošanas programmas. Kopā ar Kuldīgas novada pašvaldību tiks ierīkots gājēju un velosipēdistu celiņš līdz Ābeles ciemam. Objektā strādā SIA VIA, projekta autors – uzņēmums *Projekts 3*. Šim

posmam vajadzētu būt gatavam līdz vasaras beigām.

Šovasar varētu sākties arī tālāka Skrundas šosejas pārbūve. Plānu akceptējusi Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija saistībā ar administratīvi teritoriālo reformu.

Daina Tāfelberga



Padures pagasta
Kaņepvērpjos
uzsvārs uz čili.

→ 5. lpp.

Kādu prognozē nacionālo
partiju likteni pēc
pašvaldību vēlēšanām?

→ 2. lpp.



Kuldīgas tehnikuma
audzēkņi darina mājas
suņiem.

→ 4. lpp.

Braukšanas kultūra –
vai tā mainās?

→ 3. lpp.



Traks braucējs nones
barjeru, zīmi un aizbēg.

→ 4. lpp.



Konkursi
prāta
asināšanai.

→ 6. lpp.



Kas kultūrā Kurzemē

Meklējiet iekšlapās!

Piektdien, 30. aprīlī:

- Kuldīgas 2. vidusskolas 12. klase.
- Kas jauns Rudbāržos.
- Ko veselīgu daba sniedz pavasarī.
- Sarunā trenere Ilze Stukule.



ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Talka –
vērtīga idejaJolanta
Hercenberga

Nedēļas nogalē ne viens vien vilka rokās cimdus, lika pār plecu lāpstu, paķēra padusē grābekli, iebāza kabatā maisu un devās uz Lielo talku. Jau tik ierasts, ka ik pavasari Latvijā cilvēki uzpoš ne tikai personīgo, bet arī visu lietošanai paredzēto teritoriju.

Bet kā sākās šīs talkas tradīcija, ko uzskatu par vienu no vērtīgākajām, kas Latvijā ieviesta pirms vairāk nekā desmit gadiem? Kuram radās tik vienkārša un reizē ģeniāli derīga ierosme, ka vajadzētu savākt to, ko kāds cits izmetis mežā un grāvī, lai nebūtu jādzīvo kā izgāztuvē?

„Prieks, ka zemes sakopšanas ideja jau tiek sēta cilvēku prātā visā pasaulē.”

2008. gadā ideja radusies igauņiem, un Latvijā tādu rosinājuši rakstniece Anna Žtgu-re. Pievienojusies arī Lietuva, un visas trīs Baltijas valstis togad pirmo reizi aicinājušas cilvēkus ar talku pasniegt dāvanu Latvijas, Lietuvas un Igaunijas 90. gadskārtā, savu zemi sakopjot.

Pie mums mudinātāja un organizētāja ir nevalstiskā kustība *Lielā talka*. Laiks, ko idejai veltījuši tajā iesaistītie cilvēki, nav bijis velts. 13 gadus šajā talkā piedalījies aptuveni pusmiljons cilvēku. Sākotnēji tikai vākti atkritumi, bet tagad daudzviet, kur tie vairs neuzkrājas, tajā dienā tiek stādīti koki, krūmi un puķes, labiekārtoti pagalmi, izlikti

putnu būriši, taisīti soliņi. Par laimi, arī mums Kuldīgā nav daudz tādu vietu, kur atkritumi būtu pavasarī sakrājušies. Droši vien par to jāpateicas gan tiem, kuri apkārtni kopj, gan tiem, kuri nepiegrūž.

Redzams, ka sākotnēji igauņu ideja par vides sakopšanu dzinusi dziļas saknes un ieviesusi pozitīvas izmaiņas cilvēku domāšanā un rīcībā. Vienkārša doma un tās realizācija ieviesusi globālas izmaiņas. Jā, ne tikai Baltijā, bet visā pasaulē, jo, redzot lielo atbalstu šai idejai Baltijas valstīs, aizsākusies ir Igaunijas NVO koordinēta starptautiska kustība *Let's Do It World*. Tajā cilvēki visā pasaulē uzrunāti sakopt vidi, un 2018. gada septembrī notikusi pirmā Pasaules talka. Tajā piedalījās 158 valstis – kopā 18 miljoni iedzīvotāju. Arī otrā un trešā jau notikusi, un tas ļauj cerēt, ka pēc desmit un vairāk gadiem globālas pārmaiņas notiks arī to cilvēku prātā, kuri pašlaik dzīvo atkritumiem pārpildītās valstīs. Tādās, kur tikai nojausams, ka zem plastmasas pudeļu straumes ir upe.

Ir jāpaiet laikam, lai mainītos izpratne par to, kas ir un kas nav norma. Skaidrs, ka tur, kur jau izgāztas desmit kravas ar atkritumiem, vienpadsmito izbērt šķiet pašsaprotami. Skaidrs, ka jāpaiet laikam, lai radītu vēlmi šo vietu no tām desmit jau izgāztajām kravām attīrīt un pēc tam vairs nepiegrūžot. Bet prieks, ka zemes sakopšanas ideja jau tiek sēta cilvēku prātā visā pasaulē.

TRĪS PAR VIENU

Pašvaldību vēlēšanās 5. jūnijā startē gan reģionālās, gan nacionālās partijas. Pirmo gadu vairs nevar piedalīties vēlēšanu apvienības.

Kā pēc iespējamā pašvaldību vēlēšanu iznākuma prognozējat nacionālo partiju likteni un rezultātus Saeimas vēlēšanās pēc gada?

VAI NOSTIPRINĀSIES JAUNAJOS NOVADOS?

1. Mārtiņš Kaprāns, Latvijas Universitātes pētnieks:
– Domāju, ka partijām valdošajā koalīcijā ir priekšrocības. Tām, kuru koalīcijā nav, būs jāpacenšas, tāpat tām, kas ir daudzās pašvaldībās un nav valdībā, bet ir stabilā opozīcijā, par ietekmes saglabāšanu pašvaldībās ir zināmas bažas. Partijām, kas šādā sastāvā ir valdībā un būs tur līdz nākamā gada Saeimas vēlē-

šanām, izredzes ir diezgan labas. No otras puses, redzu, ka reģionālie spēki, kas izveidojušies uz jauno novadu bāzes, ir nopietni spēlētāji, tādēļ prognozēt nav iespējams. Pēc reformas reģionālās partijas, kas būs gājušas atsevišķi, nevis kādā nacionālās partijas sarakstā, var nacionālu partiju izkonkurēt un ar savu spēku pašvaldību pārņemt. Tas neko neliecina par visu Latviju,

bet liecina par konkrētā novada situāciju un spēku. Gala bilde būs ļoti fragmentēta – varēs redzēt, vai pašreiz pie varas esošās partijas ir izmantojušas iespēju nostiprināties un pārņemt vadību jaunajos novados. Var būt tieši pretēji. Nevarēšu pateikt, kurās pašvaldībās tā var notikt. Vienā partijas konkurē, bet citās iet kopējā listē – nacionālās apvienojas ar reģionālām.

NEKAS DAUDZ NEMAINĪSIES

2. Edgars Zalāns, bijušais Kuldīgas mērs un pašvaldību ministrs:

– Uzskatu, ka rezultāti pašvaldībās tā īsti nekad nav ietekmējuši nacionālo partiju reitingus un diezin vai ietekmēs arī šoreiz. Nacionālo partiju likteni daudz vairāk ietekmē to realizētā, haotiskā valsts pārvaldība pandēmijas laikā nekā pašvaldību vēlēšanu rezultāti. Šajās vēlēšanās iedzīvotājiem būtu jāvērtē tas, kas notiek uz vietas. Pašvaldībās solījumi ir konkrēti, un cilvēki

balso par tiem, kas tos pilda.

Partijas *Kuldīgas novadam* sarakstā nemanu neko tādu, kas pavisam vai vismaz daļēji nebūtu izpildīts. Solījumi bijuši reāli, jo virziens vērsti ilgtermiņā. Cilvēki balso tā, lai nebūtu sliktāk, kā ir tagad. Ja ir labi, kādēļ eksperimentēt? Citās pašvaldībās eksperimenti bijuši neveiksmīgi, tādēļ ir tendence, ka vietējie balso par tiem, kuri dara. Domāju, ka tā notiks arī šoreiz.

Protams, ir dažādas ideoloģijas un uzskati, kam nav nekāda

sakara ar vietējo saimniekošanu, piemēram, cilvēki laukos vairāk balso par Zaļo un Zemnieku savienību, sakot, ka dzīvojam laukos, tādēļ par zemniekiem. Tādēļ pret balsu skaitu rezultāti var būt neproporcionāli padarītajam. Par Kuldīgas novada domes sastāvu domāju, ka noteikti paliks trīs tagadējās partijas. Pārmaiņas ir iespējamas, bet nelielas – nekā radikāla, un to, visticamāk, radīs Skrundas un Alsungas nākšana klāt.

KURZEME PĀRSTEIGS VISVAIRĀK

3. Ilga Kreituse, Rīgas Stradiņa universitātes profesore:

– Ja skatāmies uz iesniegtajiem sarakstiem, vērojama ļoti interesanta aina: valdošās koalīcijas partijas, piemēram, *Par!* un *Latvijas attīstībai*, gandrīz nekur neveido vienotu sarakstu. Rīgas domē uzvarējuši koalīcija nekur nav redzama kā vienots spēks pašvaldībās. Tas parāda to, ka partijā un tās saskarsmē ir dziļa krīze. Problēmas ir ne tikai

saskarsmē starp partijām, bet arī pašā apvienībā. Domāju, ka šīm vēlēšanām būs ļoti liela loma, jo tās parādīs reālo situāciju – cik visi ir vienoti pašā valdībā un kāpēc neizdodas atrisināt to, ko risina.

Pašvaldību vēlēšanas parādīs zemo aktivitāti – tas ir signāls, cik lielā mērā cilvēki tic politiķu godaprātam. Aktuāls kļūst jautājums par centriem un nomalēm: partijas darbojas centros, bet nomalēs parasti nodaļu

nav. Te veidojas pretruna – vai šādu situāciju var uzskatīt par pozitīvu rādītāju demokrātijas stiprināšanā. Tāpēc domāju, ka šīs pašvaldību vēlēšanas ir vienas no nozīmīgākajām, lai noteiktu tendences, kādas valdīs 14. Saeimā. Saistībā ar prognozēm ļoti interesanta situācija būs Ventspilī – tad redzēsim, ko tad mīl ventspilnieki. Kurzeme pārsteigs visvairāk.

Jānis Siliņš

FOTOKOMENTĀRS



Pie Kuldīgas bibliotēkas uzdzied pavasaris!

Intas Jansones teksts un foto

MANUPRĀT

Vai vajag par visu varas makti?

Uzreiz pateikšu: esmu par Skolu jaunatnes dziesmu deju svētkiem, arī manas meitas tajos ir dejušas un dziedājušas. Bet vai tagad tie jārīko? Pirmais jautājums – kam tie tik ļoti nepieciešami pandēmijas apstākļos. Un kādi tie beigu beigās iznāks? Tiek izsludināts brīvprātības princips, un ne visi vecāki savus bērnus laidīs, bet deju kolektīvu un koru vadītājiem priekšnesums būs jārada. Tādiem svētkiem nebūs arī tās kopības, kas ir viens no šī notikuma visgaidītākajiem, vislielākajiem labumiem. Manuprāt, tagad būtu jādara viss, lai septembrī pilnvērtīgi varētu atsākt gan mācības skolās, gan interešu izglītību. Piemēram, kolēģe no Briseles brīnās – Beļģijā, neraugoties uz lēkājājiem Covid-19 rādītājiem, skolā stundas gandrīz visu laiku notikušas klātienē, tiesa, ar ierobežojumiem (lielās klases mācās pa nedēļām, pusdienās ēd līdzpaņemto, ir maskas, visās klasēs vaļā logi, riska grupu skolotāji stundas vada datorā). Bet mums klātienē tikpat kā nav bijis, toties būs Dziesmu svētki. Jā, prioritātes, kas grūti izprotamas.

Daiga Bitiniece



RUNĀ SPECIĀLISTS

Kadastrālo uzmērīšanu vajag pieteikt laikus

Mārtiņš Riežnieks, Valsts zemes dienesta būvju kadastrālās uzmērīšanas daļas vadošais metodikas eksperts



tuvojas termiņš nodošanai ekspluatācijā. Savlaicīga nodošana ir svarīga, jo pašvaldībām saskaņā ar likumu *Par nekustamā īpašuma nodokli* ir tiesības tām ēkām, kam pēc normatīvajiem aktiem kopējais būvdarbu ilgums ir pārsniegts, noteikt paaugstinātu nekustamā īpašuma nodokļa likmi līdz brīdim, kad ēka ir pieņemta ekspluatācijā. Tādēļ aicinām kadastrālo uzmērīšanu neatlikt uz pēdējo brīdi un pasūtīt laikus.

Starp citu, pirms tam VZD izveidotajos kalkulatoros klienti var paši aprēķināt aptuvenās pakalpojuma izmaksas. Kalkulators gan ēkām, gan telpu grupai atrodams vietnē www.vzd.gov.lv.

Tā kā ēku un dzīvokļu kadastrālā uzmērīšana ir viens no Valsts zemes dienesta (VZD) pieprasītākajiem un reizē laikietilpīgākajiem pakalpojumiem, kas var aizņemt no 25 līdz 32 darbdienām, aicinām iedzīvotājus to pasūtīt laikus, lai nerastos situācijas, kad lielā pasūtījumu skaita dēļ izpilde var kavēties.

Ēku un dzīvokļu kadastrālā uzmērīšana nepieciešama daudzās dzīves situācijās, piemēram, tam, lai ēku apsaimniekotu, īpašumu reģistrētu zemesgrāmatā, noslēgtu nomas vai īres līgumus, kā arī lai noslēgtu citus civiltiesiskus darījumus. Pakalpojumā tiek iegūti un kadastra informācijas sistēmā reģistrēti faktiskajai situācijai atbilstoši dati par ēku vai telpu grupu (dzīvokli).

Vienlaikus atgādinu, ka pēc Vispārīgajiem būvnoteikumiem maksimālais būvdarbu termiņš ēkai ir astoņi gadi. Tas nozīmē, ka visām tām, kas sāktas celt pirms 2014. gada, strauji

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kā vērtējat braukšanas kultūru Latvijā?



Karīna Šestakova, farmaceite:

– Kā kurā pilsētā. Rīgā braukšana noteikti ir agresīvāka, šeit – mierīgāka. Kopumā normāli. Pati vadu auto jau 22 gadus un skaitos agresīvais braucējs. Braucu ātri, bet tagad man ir sakrāts tik daudz punktu, ka nu jau braucu prātīgāk. Man tikai nākamgad tie punkti segsies, tāpēc jābūt apdomīgai. Man dienā sanāk nobraukt 400–500 km, braukāju pa visu Latviju. Ja mēnesī sanāk ap 5000 kilometru, tad atļauto ātrumu ne vienmēr gadās ievērot. Vienreiz Liepājā apdzinu satiksmes autobusu, bet pēc noteikumiem to nedrīkst darīt. Priekšā policija apstādina, un tie uzreiz ir seši punkti. Tā arī skaitās agresīva braukšana. Kopumā mūspusē brauc sakarīgi, sevišķi mazajās pilsētās. Man ļoti bīstamas situācijas nav gadījušās, tikai kādas trīs reizes dzīvnieks izskrējis uz ceļa. Citreiz kāds izbrauc pretī, bet viss beidzies labi. Igaunijā man patīk braukt – tur cilvēki tiešām brauc, nevis velkas. Arī Norvēģijā ir sakarīgi stūrētāji. Esmu braukusi arī Butānā – tā ir maza valsts pie Indijas, tur atļautais ātrums ir 40 kilometru stundā tikai tādēļ, lai cilvēki varētu vērot dabu, un asfalta nav vispār.



Maruta Saulkalne, sociālā aprūpētāja:

– Vieniem braukšanas stils ļoti labs un godprātīgs, otriem sliktis. Ir pat tādi, kas pie pārejas neapstājas. Esmu paspērusi soli, lai šķērsotu ceļu, bet jāpaiet atpakaļ, ka ne-nobrauc, jo vadītājam tik ļoti jāsteidzas. Koks ar diviem galiem. Mašīnu uz ceļiem daudz. Pati diemžēl nebraucu, esmu gājēja un jūtos diezgan droši. Pats sevi sargāsi, arī Dievs tevi sargās. Jāskatās zem kājām, un viss būs kārtībā. Domāju, ka tie agresīvie ir jaunieši. Vairākas reizes ir nācies saskarties un dzirdēt, ka jaunieši pie stūres sēžas alkohola un narkotiku reibumā. Riepas kauc, ka maz neliekas! Tas viss no audzināšanas. Ja nav mācīta cieņa pret citiem, arī braukšana būs agresīva. Kur tad šī cieņa radīsies?



Elīna Žukova, veikala *Armadio* īpašniece:

– Ir daudz nepieklājīgu braucēju. Esmu toleranta, bet pie stūres iznāk daudz lamāties. Lielākā daļa ir neiecietīga. Ja redzu, ka kādam priekšā gadījies misēklis, vienmēr pagaidu, bet citi brauc virsū. Ir taču jābūt pieklājīgiem, citādi pats sev nepatikšanas sataisi. Ir bijušas bīstamas situācijas, kad kāds gandrīz iebrauc sēnā, kamēr es braucu pa galveno ceļu. Svešā pilsētā cilvēki nezina zīmes, bet Kuldīgā visas zīnes jau no galvas. Kā gājēja jūtos droši, jo pie pārejām mašīnas vienmēr apstājas. Nav kā citās valstīs, kur labāk nemaz neiet pāri. Agrāk Rīgā mašīnas neapstājās, lai palaistu cilvēkus. Nezinu, kā ir tagad.



Ruta, pensionāre:

– Uz ceļiem redzēti dažnedažādi braucēji: gan prātīgi, gan haotiski. Pati braucu ļoti prātīgi – esmu tāds svētdienas braucējs. Vispār uz ceļa jūtos droši. Ar kājām īpaši nestaigāju tur, kur liela satiksme, bet pie gājēju pārejas Kuldīgā braucēji vienmēr palaiž. Citās pilsētās ir gadījies, ka nepalaiž, kaut arī redz, ka es jau šķērsoju ceļu. Jāuzmanās.



Antra Brikule, jūras transporta ekspeditore:

– Uzskatu, ka latvieši brauc traki. Uz Kuldīgu braucot, man gandrīz divreiz iebrauca sejā, apdzēnot un cerot, ka mēs no-bremzēsim. Ieradāms no Jelgavas puses – nemāku teikt, vai tie ir kurzemnieki, kas tā dara. Kopumā ir neapdomīgs braukšanas stils, varētu pat teikt, agresīvs. Kāpēc tā, nezinu. Es esmu bailīgais braucējs, jo esmu no agresīva braucēja cietusi. Tagad esmu atpakaļ pie stūres un viss ir kārtībā. Domāju: jānomainās paaudzei, varbūt jābūt stingrākiem eksāmeni, lai iegūtu tiesības.



Baiba Rudaka, mamma:

– Uzskatu, ka esam labi braucēji. Arī es vadu auto un uz ceļa jūtos droši. Cenšos noteikumus ievērot. Jāievēro jau ir, jo mašīnā un apkārt ir mazi bērni, un tā ir mana prioritāte. Neesmu vietējā, bet manā rajonā Durbē gājēju pārejas neievēro. Mani kā mammu tas satrauc, jo mašīnas neapstājas. Bērnam jānāca pirms ceļa apstāties, bet viņi brīžiem aizdomājas, viņiem savas darīšanas un nav laika paskatīties pa labi un pa kreisi. Gājējiem jāpievērš liela uzmanība. Kā autovadītāja es satraucos, kā gājēja satraucos, un tad uznāk dusmas. Tas ir vienīgais, kas neapmierina.

Katrīna Blaua, Elisas Rudzītes foto

LASĪTĀJS VAICĀ

Drošības atvieglojumu vēl nav

„Paziņas, kas potējušās, stāsta, ka tagad visur varot staigāt bez maskas, arī doties ceļojumos. Vai tā ir tiesa?”

Kurzemniekam jautā vairāki lasītāji.

„Nekas nav mainīts – arī pret Covid-19 vakcinētajiem jāievēro visi drošības noteikumi: distancēšanās, masku valkāšana,” skaidro Slimību profilakses un kontroles centra komunikācijas nodaļas vadītāja Ilze Arāja. „Ir sāka diskusija par nākamajiem soļiem, kurus varētu ieviest.”

Tos Ministru kabinetam prezentēja veselības ministra padomnieks Kaspars Bērziņš: „Kādi varētu būt izņēmumi vakcinētajiem? Esam balstījušies uz citu valstu pieredzi un pētījumiem. Eiropas Slimību profilakses un kontroles centram ir pētījums: ja viens mājsaimniecības loceklis ir potējies, pārējiem iespēja inficēties samazinās par 30%. Ir arī atsevišķi pētījumi, ka vakcinētiem cilvēkiem ir zemāka vīrusu slodze un izdalīšana. Tas nozīmē mazāku infekcijas pārnesšanas risku. Vairākus ieteikumus devis līdzīgs centrs ASV. Viens

no tiem: vakcinētie var atrasties vienā telpā ar citiem vakcinētajiem, nelietojot individuālos aizsardzības līdzekļus un neievērojot distanci. Iekšzemē var ceļot bez kovida testiem.

Arī mūsu kaimiņvalstis pāris atvieglojumu jau ieviesušas. Igaunijā sešus mēnešus pēc potes vai pārslimošanas nav jāievēro pašizolācija pēc ierašanās no augsta riska valsts vai nav vajadzīga mājas karantīna pēc saskares ar Covid-19 pacientu. Savukārt Lietuvā nav vajadzīgs kovida tests, valstī ieceļojot, un nav jāievēro pašizolācija, bet no 19. aprīļa vakcinētie var dabā pulcēties līdz desmit cilvēkiem.

Lai ieviestu atvieglojumus, nepietiek ar to, ka potēti ir pāris cilvēku. Risks ir liels, un par 100% vakcīna nepasargā. Plašākiem atvieglojumiem jāsaņem vismaz 30–40% potēto. Nevar ieviest atvieglojumus tiem, kuri ir potēti, kamēr pārējā sabiedrība savu vakcīnu vēl gaida. Taču darbs ir sāksies.”

Inta Jansone

NUMURA CITĀTS

Ineses Slūkas zīmējums

„Laukos, kur bibliotēkā interneta signāls ir ļoti labs un tas darbojas arī ārpus ēkas, jau tagad cilvēki dažkārt pieslēdzas, pat neejot iekšā,” saka Kuldīgas bibliotēkas vadītāja Daina Girvaite.



MUMS RAKSTA

Izkrāpj naudu ar kurjerpasta vārdu

Valsts policija (VP) atkārtoti atgādina par krāpšanām, kurās noziedznieki slēpjas aiz kurjerkompāniju *DPD Latvija* un *Omniva* logo.

Par upuriem kļuvuši arī iedzīvotāji Kurzemē, informē VP Kurzemes reģiona pārvaldes vecākā speciāliste Madara Šeršņova. Tā kāda kuldīdzniece ievietoja sludinājumu portālā www.ss.com, ka viņa pārdod printeri. Viltus pircējs izteica vēlmi maksāt ar kurjerpasta *DPD* starpniecību. Pārdevējai atsūtīta viltus interneta saite, kurā prasīts ievadīt bankas un personīgos datus. Tā no

konta izkrāpti vairāk nekā 500 eiro.

VP atgādina nekādā gadījumā personas datus un bankas kontu datus neievadīt tajās saitēs, ko atsūtījuši svešinieki, pirms neesat pārliecinājušies par šo saīsu īstumu. Ja nauda izkrāpta, nekavējoties jāziņo bankai un jāvērsas policijā ar iesniegumu: bez e-paraksta portālā www.latvija.lv vai ar e-parakstu e-pastā (pasts@vp.gov.lv). Savukārt riska informāciju par aizdomīgām darbībām internetā var nosūtīt policijai mobilajā lietotnē *Mana drošība*.

Dāvana četrkājainajiem draugiem

Četri Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma jaunieši programmā *Junior Achievement Latvia* izveidojuši uzņēmumu *Bark*, kas izgatavo dažāda izmēra mājas suņiem.

Kokapstrādes nodaļas 3. kursa audzēkņi Alekss Simsons, Raivo Sasniks, Matīss Graudiņš un Rolands Freibergs projektā *Prakse pieredzei un iedvesmai* apguva zināšanas, kā suņiem izgatavot labas mājas. Kopā ar skolām Somijā un Igaunijā rīkoti kursi internetā, kuros somu un igauņu pasniedzēji jauniešus izglītoja par mājiņu konstrukciju, izmēriem, sienu siltinājumu un piemērotu materiālu izvēli. To nodrošināja programmas *Erasmus+* projekts, kas Covid-19 dēļ notika attālināti. Pēc zināšanu ieguves jaunieši sāka namiņus izgatavot. Viņus konsultēja un darbu vadīja skolotājs Pēteris Zāģeris.

Tehnikuma projektu koordinatore Gunta Dimiņa piebilst: „Paredzēts suņu būdas ziedot dzīvnieku patversmēm – tas ir valsts sadarbības galvenais mērķis. Kuldīgas dzīvnieku patversme *Mīlās ķepiņas* no šī dāvinājuma atteicās, jo tur suņi tiek turēti telpu voljēros, tādēļ divas būdiņas ziedosim Talsu dzīvnieku patversmei *Ausma*. Tehnikums deva izejmateriālus, lai šis ziedojums būtu iespējams. 21. aprīlī suņu būdas nonāca pie iemītniekiem Talsos.”



Kuldīgas tehnikuma audzēkņu darinātās suņu mājas pirms aizvešanas jaunajiem iemītniekiem Talsu dzīvnieku patversmē. Attēlā – Alekss Simsons, Matīss Graudiņš un Raivo Sasniks.

Jānis Siliņš
Guntas Dimiņas
arhīva foto

Veidos bezvadu interneta punktus

Kuldīgā jauni tā sauktie *Wi-Fi* punkti būs bibliotēkā, Mākslas namā un ārā ap šīm ēkām. Ikviens ar savu telefonu varēs tur pieslēgties internetam.

Pašvaldība sāks projektus par publisku bezvadu interneta tīklu pilsētā. Tā ir daļa no Eiropas Komisijas iniciatīvas *WiFi 4 EU*.

Bibliotēkas vadītājas vietnieks saimnieciskajā darbā Gaidars Smirnovs skaidro, ka internetam varēs pieslēgties bez paroles: „Būs izvietoti divi punkti – viens no tiem uz 1905. gada parka pusi, otrs blakus bibliotēkai skvēriņā pie Smilšu ielas. Precīzs datums nav zināms, taču plānots, ka tas notiks maijā.”

Bibliotēkas vadītāja Daina Girvaite šādu ideju atbalsta: „Jo vairāk tādu punktu, jo labāk. Tehnoloģijām un pilsētai jāattīstās. Jau tagad Kuldīgā atsevišķās vietās bezmaksas internets ir. Īpaši tas palīdzēs pilsētas viesiem un tiem, kam telefonā nav pieejami mobilie dati. To cilvēku, kuri uz bibliotēku nāca tamdēļ, lai izmantotu bezmaksas *Wi-Fi*, nav pārāk daudz, tādēļ neuzskatu, ka tas veicinās pulcēšanos. Laukos, kur bibliotēkā interneta signāls ir ļoti labs un tas darbojas arī ārpus ēkas, jau tagad cilvēki dažkārt pieslēdzas, pat neejot iekšā. Mūsu ēkai sienas ir biezas, tāpēc pagaidām tas nav iespējams.”

Līgums par bezvadu interneta punktu piegādi un ierīkošanu noslēgts ar Rīgas uzņēmumu *OSS Network*.

Eiropas Komisija 2019. gadā aicināja pašvaldības visā Eiropā reģistrēties projektus konkursam *Internetu savienojamības veicināšana vietējās kopienās WiFi 4 EU*, ļaujot šim nolūkam saņemt 15 000 eiro no Eiropas Savienības. Šīs iniciatīvas mērķis ir iedzīvotājiem un viesiem dot pieeju augstas kvalitātes internetam, bezmaksas tīklāju izmantojot sabiedriskās vietās, piemēram, parkos, skvēros, pārvaldes iestādēs, bibliotēkās un veselības centros.

Elisa Rudzīte

Notriec barjeru un zīmi un aizbēg

Svētdien neilgi pēc septiņiem vakarā aculiecinieki redakcijai ziņoja, ka Kuldīgā, krustojumā pie tautā sauktā veikala *Saulīte*, notikusi avārija.



Kā liecina neoficiāla informācija, automašīna, kas Kuldīgā, Jelgavas ielā, notrieca drošības barjeru un ceļa zīmi, jau iepriekšējā dienā manīta traucamies pa Piltenes ielu, rupji pārkāpjot satiksmes noteikumus. Citi feisbukā sakās redzējuši, ka piektdien tā gandrīz radījusi avārijas situāciju Mucenieku ielā pie grāmatu nama.

Kā novēroja *Kurzemnieks*, uz ietves bija sašķaidīts koka drošības barjeras, no vietas izsists ceļa zīmes stabs. Apkārt vairāku desmitu metru apkaimē mētājās sudrabotas krāsas automašīnas virsbūves atliekas. Skaidrs, ka auto traucies ar pamatīgu ātrumu.

Savukārt sētā aiz ēkas Jelgavas ielā 28 pamanīts sudraba krāsas spēkrats *Mercedes-Benz* ar pamatīgi sasistu priekšpusi un Valsts policijas (VP) ekipāža. Policisti atraduši auto tur pamestu, nevienu braucēja iekšā vai pie automašīnas neesot bijis.

VP apstiprina, ka Jelgavas ielā pie veikala pagaidām nenoskaidrots vadītājs ar *Mercedes-Benz* uzbraucis barjerai un ceļa zīmei

un aizbraucis, par negadījumu neinformējot. Ir sākus administratīvā pārkāpuma process, lai noskaidrotu negadījuma iemeslus un autovadītāju.

Kuldīgas novada pašvaldības policijas videonovērošanas kamerās avārijas brīdis ir redzams. *Mercedes-Benz*, lielā ātrumā apdzēnot priekšējo automašīnu, ietriecas barjerās, ceļa zīmē un aizbrauc. Pāris sekunžu pēc sadursmes tur garām pabrauc pretī braucošs auto, un, ja tas būtu parādījies agrāk, frontāla sadursme būtu neizbēgama. Savukārt, ja uz ietves atrastos gājēji, bez cietušajiem ar smagām traumām neiztiktu.

Alberta Dintera
teksts un foto

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Deg vītols, aktīvisks bloķē tiltu

19. aprīlis. No rīta patruļa slēdz satiksmi Ventpils ielā, jo tur izcēlies paaugstinātas bīstamības ugunsgrēks. Pēc tam braucam uz Annas ielu, jo tur kāds savu auto novietojis tā, ka citi nevar pabrukt garām. Kad ierodamies, grēkāzis jau aizbraucis. Ventpils ielā uz soliņa guļ saguris vīrietis, aizvedam uz mājām un pasniedzam protokolu par pārkāpumu.

20. aprīlis. Naktī ziņo, ka Mucenieku ielā pie veikala kāds vīrietis uzvedas neadekvāti – dauza atkritumu urnas. Apskatām apkaimi, bet agresīvo vīrieti nespējam. Pēc tam braucam uz slimnīcu, jo tur kāds pacients runā pretī personālam. Pēc mūsu ierašanās viņš saprot, ka tā nedrīkst. Zvana Valsts vides dienests (VVD), jo pie upes pamanīts makšķernieks. Ir otrdiena – makšķerēt Ventā nedrīkst. Aizbraucam: licence ir, makšķernieka karte ir, pēc mūsu paskaidrojuma vīrietis ir gatavs doties prom un tiek cauri ar brīdinājumu. Kādos dārziņos noplūstot neattīrīti notekūdeņi – to fiksējam. Vakara patruļa nodrošina kārtību Mucenieku un Dzirnava ielas krustojumā, kur notikusi avārija. Izsaucam gan mediķus, gan Valsts policiju.

21. aprīlis. No rīta ziņo, ka SIA *Stiga RM* pie ielas bīstami sakrāvusi baļķus. Uzņēmuma pārstāvis atvainojas un sola sakārtot tā, lai gājējiem nav bīstami. Zvans

no poliklīnikas Liepājas ielā – vīrietis pārlieku lielā reibumā ārdās. Tas ir mums jau zināms cilvēks – izdzēnam ārā. Sastopam citu pazīstamo, kurš Pilsētas laukumā, pēc garāmgājēju teiktā, atklāti lieto alkoholu. Tajā brīdī pudeli vīrietis necilā un tiek cauri ar stingru brīdinājumu.

22. aprīlis. Mums ziņo, ka no Piltenes ielas uz Grants ielu nogādāti lielgabarīta atkritumi. Auto piekabei, ar kuru tie vesti, ir numura zīme, noskaidrojam, ka tā reģistrēta Aizkrauklē. Notiek skaidrošanās. Zvans: kādu cilvēku Putnudārzā sakodis haskijs. Iesakām uzreiz doties pie ārsta, saņemt izziņu un tad rakstīt iesniegumu.

23. aprīlis. No rīta palīgā saucieni no Virkas ielas, kur sieviete baro baložus un piemēso apkaimi. Ar barotāju notiek pārrunas, ka tā nedrīkst. Atkal zvana par notekūdeņu izpludināšanu dabā. Izsaukdam, ko darīt, un ziņotājs apņemas rakstīt iesniegumu VVD. Braucam uz Ēdoli, jo uz mājām atkal jāved pārlieku saguris vīrietis. Izpalīdzam sociālajam dienestam vizītē pie kādas ģimenes. Vakara izsaukums uz Paduri, jo tur huligāniski uzvedas vīrietis, kurš ieradies pie paziņas. Kad aizbraucam, ciemiņam vairs ne prātā nenāk uzvesties slikti.

24. aprīlis. Naktī zvans: Gaismas ielā kāds skaļi klausās mū-

ziku. Notiek pārrunas ar miera traucētāju. Par šo cilvēku jau esam saņēmuši iesniegumu no citiem, tāpēc, visticamāk, sāksim procesu. Kurmālē neatļauti pulcējoties jaunieši. Tā arī ir – sākam 12 administratīvos procesus. Dienā zvana, ka Planīcas ielā vīrietis pamatīgā zvīngulī stumj divriteni. Jā, lēni stumj, tāpēc pārkāpuma nav, un saprotam, ka braucamo atņem nedrīkst, jo pie tā var pieturēties, lai tiktu uz mājām. Pļavas ielā degot vītola dobums – izsaucam ugunsdzēsējus, kuri liesmas nodzēš. Valsts policija zvana, ka kāds aktīvisks pie vecā tilta apstādinājis kravas auto un neļauj tam braukt pāri. Kamēr braucam, mums atzvana, ka auto tomēr palaists pāri un aktīvisks devies prom. Rendā notiekot lustīgas svinības. Sešiem dalībniekiem tās beidzas ar protokolu. Izsaukums uz Estrādes parku, kur rotaļu laukumā *Bumbierītis* jaunieši lauž šūpoles. Pamanot policijas auto, tie ņem kājas pārpleciem. Vārmē kāds pārlieku sadzēries un uzvedas agresīvi, viņa ceļš ved uz izolatoru.

25. aprīlis. No Mucenieku ielas sūdzība par kaimiņu, kurš uzvedas skaļi un traucē nolikt gulēt bērnu. Vainīgais durvis neatver, bet mēs ar viņu vēl runāsim.

Nedēļā pie protokola vai brīdinājuma tikuši vairāki autovadītāji. Pierakstījis **Alberts Dinters**

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas vecākais inspektors **Dzintars Pakalns**.

Kaņepvērpijos uzsvars uz čili

Pirms diviem gadiem Līga Veide ar vīru Arnoldu no Rīgas pārcēlušies uz pastāvīgu dzīvi Padures pagasta *Kaņepvērpijos* un pārņēmuši vecāku iesāktu mazo lauksaimniecību. Iepriekš tās pazīstamākais ražojums bija kaņepju tēja, bet jaunie saimnieki aizraušies ar čili piparu audzēšanu.

ĀRSTNIECISKOS NOLŪKOS

Zemnieku saimniecība *Kaņepvērpi* reģistrēta 1992. gadā ar mazo lauksaimniecību, biškopību un mežkopību kā pamatnodarbošanos. Saldenietis Funkas – tobrīd jauniešu darba speciāliste Silva un ārsts Marģers – mājas Kuldīgas pusē noskatījuši jaukās dabas un plašuma dēļ. Turklāt tās atrodas Ventpils šosejas malā netālu no Kuldīgas. Saimniecību sākuši vēlāk. Pamatideja: ekoloģisku un dziedniecisku produktu, tostarp kaņepju, audzēšana, ņemot vērā māju seno nosaukumu. Šī auga lapu tēja kļuva par populārāko ražojumu. Meita Līga jau tad iesaistījās saimniecības darbā, kaut pastāvīgi te nedzīvoja. Tagad tēvs visu saimniekošanu atdevis viņai.

PATĪK ASUMS

Jaunie padurnieki Līga un Arnolds aizraušies ar čili pipariem, jo viņiem garšo asi ēdieni. „Sākām audzēt un arī paši pārstrādāt – gatavojam mērce, sāli, kaltējam un svaigus marinējam,” stāsta mājasražotāja. „Par asiem ēdieniem vienmēr bijis jautājums, vai tiem būs pircēji. Mēs uzdrošinājāmies. Rudenī mūsu zīmolam bija pirmais izmēģinājums. Visu pārdevām, bet apjoms nebija liels. Tā vairāk tāda izpēte, kādas garšas cilvēkiem patīk.”

PĒC PIEREDZES

Pēc veiksmīgā pagājušā gada čili piparu iestādīts vairāk – ar podiem pilna *Kaņepvērpijos* augstāva halle, jo augs ir siltummīlis. Tāpat podi salikti pa istabām, kur gaišāk. Pērn audzētāji eksperimentējuši ar 36 šķirnēm, tagad atstājuši padsmīt pieprasītākās,



„Mājasražošana mums vēl tikai sirdslieta, jo attālināti turpinām darbu savās profesijās. Laukos priekšrocību ir vairāk nekā lielpilsētās,” atzīst *Kaņepvērpijos* jaunā saimniece Līga Veide.

kas labāk aug šādos apstākļos un kuras latviešu pircējiem labāk patīk pēc garšas.

MĀJRAŽOŠANA KĀ SIRDSLIETA

Tā kā iepriekš saražots neliels daudzums, produkcija ātri iztirdota vietējā tirgū. Visu pieprasījumu pat nav varēts izpildīt. *Kaņepvērpijos* iekļauti arī Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra mājasražojumu tirdzniecības sistēmas *Novadu garša* elektroniskajā katalogā. „Mums ir tikai tadā hobbija līmenī – kā sirdslieta vairāk. Nevaram nodrošināt tādu daudzumu, kādu prasa lielās tirdzniecības vietas. Attīstāmies pamazām, skatoties pēc iespējām,” piebilst Līga.

DZIEDNIECISKĀ UN PRASĪGĀ

Kaņepju audzēšanā esot pauze, jo jāiekopj zeme. Saimniecībā ir ap septiņiem hektāriem aramzemes. Sākumā apstrādāts neliels gabals – kā nu paši pratuši pēc sentēvu metodēm, teic Līga. Dzirdēts, ka kādreiz šajā apkaimē kaņepes augušas. Tomēr izrādījies, ka dziednieciskais augs nav nekāda nezāle un ir diezgan prasīgs pret



Dažādas čili piparu mērce ar garšai un stiprumam atbilstošiem nosaukumiem: *Parā' lācīti, Pakajsvillis, Zibsnis, Habanero*.

augšņi. Tiek uzlabota zemes auglība, un tad jau atkal tirgū būs antibakteriālā kaņepju tēja no *Kaņepvērpijos*.

BARO PĻAVU UN SAIMNIEKUS

Te tiek audzēti arī dārzeņi pašpatēriņam, ir vistīņas, lai olas nebūtu jāpērk veikalā. Tāpat kā vecāku, arī Līgas ģimenē tiek novērtēta pašu audzēta, ekoloģiska pārtika. Mājasražotāju apliecību saimniecība ieguvusi gan tāpēc, lai produkciju varētu tirgot oficiāli, gan tādēļ, lai pilnveidotu zināšanas pārtikas tehnoloģijā. Arnoldam esot interese par veselīgiem gaļas

kūpinājumiem. „Esam gurmāni. Prātojam tajos septiņos hektāros ielikt kādas četras galvas (liellopus – aut.), lai vienkārši te tā staigā, ēd zāli, mēslo pļavu.”

SAVAS ČIKAS

„Mums ir tas pluss, ka esam jauni un mums ir draugi un paziņas, kas atbalsta. Esmu dzimusi saldniece. Pēc skolas pārcēlos un kādu laiku dzīvoju Rīgā. Tas lielās pilsētas ritms un stress mani izdzina, jo pēc būtības esmu dabas bērns. Tāpēc šeit man ļoti patīk un rodas visādas idejas, ko attīstīt. Laukos nav vajadzīga liela nauda, vienīgi jāstrādā. Bet



Pērn izmēģināts ap 36 čili piparu šķirņu, bet ne visas labi auga un pircējiem garšoja, tāpēc izvēle uz pusi samazināta, toties daudzums – palielināts.



Čili stādi podos aizņēmuši visu mājas augstāvu.

tas ir patīkami. Tagad man ir vistīņas. Čikas – tā es viņas saucu. Tās bija sapnis kopš bērnības. Tagad ir olas pašiem un varam piegādāt draugiem.”

KRASĀ ATŠĶIRĪBA

Uz laukiem jaunie pārcēlās vēl pirms pandēmijas. Šeit cilvēki no krīzes pasargāti vairāk: „Krasa atšķirība no tā, ko redzam, kad aizbraucam uz Rīgu vai Liepāju, – tur cilvēki pie veikala stāv garās rindās, pie bankomātiem netiek. Te ir miers un visa pietiek. Vīrs var mājās strādāt attālināti – viņš ir pārdošanas speciālists. Es turpinu darbu kā projektu speciāliste. Tagad varam savu laiku plānot paši. Tādā ziņā krīzei pat ir savi plusi – cilvēki sāk pārdomāt patiesās vērtības. Grūti pateikt, kā atgūsies valsts kopumā.”

Top 4. maija koncerts

Pandēmijas dēļ sabiedriskā dzīve Padurē nav apstājusies, jo ierobežojumi pilnībā to neaizliedz, teic kultūras organizators Ģirts Immers.

Tikko aizritējusi spēle *Atslēdz durvis uz Paduri*, kurā četros posmos piedalījušies vairāk nekā simts interesentu. Katrā tika izlozētas zemnieku saimniecības *Smilškalni* balvas. Bet, kā atzīst Ģ.Immers, lielā interese bijusi ne jau balvu dēļ. Dalībniekiem, tostarp ne tikai padurniekiem, tā bijusi patīkama izklaide dabā ar piedzīvojumu un novadpētniecības piegāšanu. Līdzīgs pasākums plānots vasarā.

Tagad notiek gatavošanās 4. maija svētku koncertam. Piedalīsies Padures vokāli instrumentālais ansamblis *Harmonija*. Koncerts būs skatāms tiešraidē. Laiks un interneta vietne tiks paziņoti vēlāk.

Informācija ārpusē

Pie Padures klēts tikko ierīkots informācijas stends. Tajā latviešu un angļu valodā īsi izstāstīta valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa vēsture un vērtība.

Latvijā tā ir vienīgā celtnie ar šāda stila mansarda jumtu, kas saglabājusies līdz mūsdienām un pēdējā brīdī izglābta no aiziešanas postā. Tagad tā kļuvusi par pagasta lepnumu. Pirmajā stāvā ir saimes telpa, otrajā – ekspozīcija ar 18.–19. gadsimta lauksaimniecības un sadzīves priekšmetiem. Pandēmijas dēļ klēts slēgta, toties jaunajā stendā ir gana daudz fotoattēlu. Par pašvaldības naudu to darinājuši uzņēmumi *Mana galdniecība* un *Dekors RD*.



Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

PASAULĒ

Kas tā par vietu? 16. kāрта

Izmantojot divus attēlus un nelielu informāciju par kādu pasaules vietu vai objektu, mēģini atpazīt, kā to sauc!



Salai apkārt uzbūvēta viduslaiku mūra siena un torņi, bet tās centrā atrodas klosteris. 1799. gadā kopā ar līci šī sala iekļauta UNESCO pasaules mantojuma sarakstā. 61 ēka tiek aizsargāta kā vēstures piemineklis. Nozīmīgākās ir klosteris un abatija. Klosteris dibināts ap 708. gadu. Šī vieta ir viens no populārākajiem tūrisma objektiem valstī. Katru gadu to apmeklē ap trim miljoniem cilvēku. Vēl šajā salā ir novērojamas lielākās plūdmaiņas šajā pasaules daļā. Ūdens līmeņa svārstības var sasniegt 14 metrus.

Atbildi gaidām līdz **29. aprīļa 11.00**, to sūtīt konkursam *Pasaules pazinējs, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai iemest redakcijas durvju pastkastē.

15. kārtas atbilde: Bangkoka, Taizeme.

Pareizi atbildējuši: Gunita Rībena, Ingars Neimanis, Indra Grandava, Rasma Stepe, Ausma Kreidere, Ruta Orlova, Gunta Folkmane, Vineta Kondraņicka, Daina Gerente, Velta Višņevska, Ojārs Silkans, Vilnis Bēniņš, Inese Midrijāne, Gunta Grundmane.



VĒSTURE

Kurzemnieks sadarbībā ar Kuldīgas novada muzeju piedāvā konkursu, kas liek papētīt vēsturi vai vienkārši atcerēties dažādus notikumus Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novadā.



16. jautājums

Fotogrāfijā redzami Kuldīgas daiļamatniecības vidusskolas absolventi un skolotāji izlaidumā 1952. gadā. Kur šī vidusskola atradās?

Atbildi un, ja ir, arī atmiņu stāstu par attēlā redzamo līdz **29. aprīļa 11.00** sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

15. jautājuma atbilde: Gobdziņu klintis atrodas dabas liegumā *Ventas un Šķerveļa ieleja*, Ventas labajā krastā pie Gobdziņu mājām Nīkrāces pagastā.

Pareizi atbildējuši: Ingars Neimanis, Daina Gerente, Gunta Grundmane.

FOTOKONKURSS

Kas šajā attēlā ir citādāk?



Atrodi neatbilstības!

Atbildes līdz **29. aprīļa 11.00** sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai fotoattēlu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtīt redakcijai 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemest redakcijas vēstuļu kastītē.

Pareizi atbildējuši: Indra Grandava, Ingars Neimanis, Daina Gerente, Ausma Kreidere, Velta Višņevska, Ojārs Silkans.

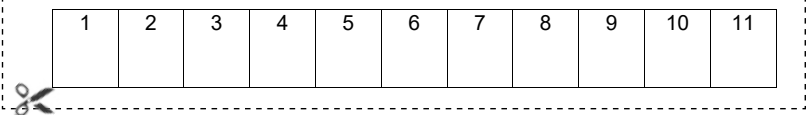
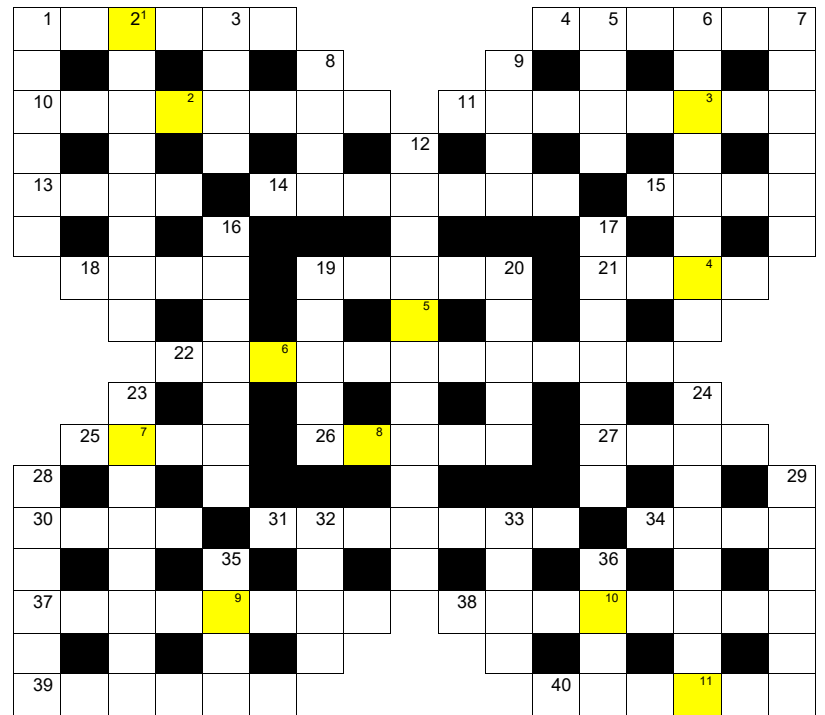


Konkursu atbalsta



KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Sandra Vilsona.



Risinājumu gaidām līdz **29. aprīlim**.

Horizontāli. 1. Neliels restorāns, krodziņš. 4. Priekšpuse (monētai vai medaļai). 10. Koksni imitējoša sintētiska materiāla loksne, ko izmanto grīdas segumam. 11. Jūrskolas audzēkņi. 13. Lokveida būvkonstrukcija. 14. Ķīnas osis – simarubu dzimtas koks, kura lapas izbaro zīdtauriņu kāpuriem. 15. Vēdisma ugunsdievs. 18. Vidēji lieli tārtiņveidīgo kārtas jūras putni. 19. Tāds, kas izraisa nomācošas, drūmas izjūtas, arī bailes. 21. Oficiāls dokuments, ko vienas valsts valdība iesniedz citas valsts valdībai. 22. Kritiska piezīme. 25. Viss, kas eksistē, bet nav cilvēka radīts. 26. Noteikts darbības, rīcības, izturēšanās veids, to īpatnību, savdabību kopums. 27. Instruments kuģa nobrauktā attāluma vai ātruma noteikšanai. 30. Strauts, tērcē. 31. Plaudis. 34. Latviešu rakstnieks, prozaikis (1938), romāna *Būris* autors. 37. Militārs formas tērps. 38. Jūras kaujas paņēmiens (senajos laikos un viduslaikos) – sakabināšanās ar pretinieka kuģi, lai kauja noritētu tuvu. 39. Plakanas, parasti leņķveidā vai lokveidā saliekta detaļa. 40. Pilsēta Latvijā, Zemgales dienvidu daļā.

Vertikāli. 1. Ar zīmogu apstiprināti Romas pāvesta raksti, lēmumi, rīkojumi. 2. Pieturzīme. 3. Patīkami silts vai patīkami vēss. 5. Stumbrs kopā ar lapām (augstākajiem augiem). 6. Cilvēks, kas noliedz savu agrāko, parasti politisko, pārliecību un pievienojas šīs pārliecības pretiniekiem. 7. Kāršu spēlē – vienā sitienā iegūtais kāršu kopums. 8. Straujā tempā. 9. Pāliecināties (skaitā, apjomā). 12. Tāds, kam patīk bieža saskarsme ar citiem cilvēkiem. 16. Daudzgadīgi sīpolaugi ar stāvu stublāju un smaržīgiem zvanveida ziediem. 17. Tāds, kas neatbilst normai, neparasts. 19. Dziedātājs, kas izpilda paša sacerētas dziesmas. 20. Pliekanas. 23. Spāņu dzēriens, ko gatavo no sarkanvīna, minerālūdens, augļiem un garšvielām. 24. Mehāniski savienots mašīnu, aparātu vai iekārtu kopums noteiktam darbam. 28. Latviešu basketbolists, spēlē NBA (1998). 29. Matadors – galvenais dalībnieks vēršu cīņā. 32. Stiprs alkoholisks dzēriens, ko iegūst no cukurniedru sulas vai melases. 33. Vidēji liels, brūngani raibs vistveidīgo kārtas savvaļas putns. 35. Ar šauru zemes strēli nošķirts jūras līcis. 36. Atkritumu trauks.

Pareizā atbilde: VIENOTIES.

Pareizi atbildējuši: Ausma Kreidere, Gunta Vāciete, Daina Gerente, Bruno Mekšs, Vilnis Bēniņš, Velta Višņevska, Ojārs Silkans, Gunita Rībena, Gunta Grundmane.



Atmiņejumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemetiet redakcijas vēstuļu kastītē!

Uzvarētājam dāvana gādāta sadarbībā ar salonveikalu *Akcents*.

APRĪĻA ERUDĪTS

Atbildi meklējiet kādā no *Kurzemnieka* numuriem un līdz **29. aprīļa 11.00** sūtiet e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

Kādu festivālu augustā Kuldīgā plāno rīkot Kurzemes NVO centrs?

Atbilde. Kuldīga ir pirmā Latvijas pilsēta, kas iekļauta inovatīvā lidsabiedrības *airBaltic* blokķēžu tehnoloģiju kampaņā.

Pareizi atbildējuši: Ausma Kreidere, Gunta Folkmane, Ojārs Silkans, Dagnija Rebaine, Indra Grandava, Rasma Stepe, Ingars Neimanis, Daina Gerente, Velta Višņevska, Gunta Grundmane.



PĀRDOD

Pārdod divstāvu **DZĪVOKLI Lauktehnikas** mikrorajonā. Tāl. 22017379.

Pārtikas un sēklas **KARTUPEĻUS**, 0,10 eiro/kg. Tāl. 28321080.

KARTUPEĻUS. Tāl. 27811870.

Pārdod **MEDU** (3 l – 18 EUR) ar piegādi mājās svētdien, 2. maijā. Tāl. 26441406.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar visu piegādi Kuldīgā, 130 eiro par paleti. Tāl. 20331463.

SIA **Vēvers** pārdod priedes skaidu kuri-nāmās **BRIKETES** ar piegādi. Cena: 130 eiro. Tāl. 26651831.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tāl. 27885688.

Sausu **MALKU** maisos, kravās. Tāl. 26544462.

SIA **AJG plus** – sazāģētu nomaļu **MALKU**. Tāl. 29399939.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumu **MALKU**; skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tāl. 29249578.

Alkšņa **MALKU**. Tāl. 26383529.

Visu veidu **MALKU**. Tāl. 26153187.

Skaldītu un kluču **MALKU**. Tāl. 20396500.

Skaldītu un šāļu **MALKU**. Tāl. 24877409.

Skaldītu **MALKU**. Tāl. 29254530.

Pārdod 3 m lapkoku **MALKU**, 26 EUR/m³. Laba kvalitāte. Piegādājam 20 m³ vai 40 m³. Tāl. 29468429, 28819292.

MALKU – skaldītu un klučos. Tāl. 27811870.

TRŪDMĒSLUS. Tāl. 26823474.

Svaigus un trūdējušus **KŪTSMĒSLUS** maisos ar piegādi. Maiss – 3 eiro. Tāl. 26518070.

KŪTSMĒSLUS, trūdzemi, kūdru, mulču maisos. Tāl. 29560885.

W SVEASKOG
BEZ MAKSAS atīra no krūmiem laukus un citas aizaugušas platības.
PĒRK zarus, cirsma atlikumus, šķeltojamu materiālu.
☎ 25 622 293 (Ārīa)

Esī mūsdienīgs!
www.307.lv
Sludinājumu laikrakstā **Kurzemnieks** iesniedz ērti no sava datora
307.lv

PĒRK

Craftwood PĒRK MEŽA ĪPAŠUMS visā Latvijā, cena no 1000 līdz 10 000 EUR/ha. Samaksa darījuma dienā. Tāl. 26360308.

Pērķ ozola **ZĀGBALĶUS**, 3,10 m, no 22 cm diametrā. Tāl. 26324898.

Pērķ visu veidu **APAĻKOKUS** krautuvēs. Tāl. 26324898.

Z/s **SMAIDAS** pērķ **MĀJĻOPUS**. Tāl. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA **Valinda** – **LIELĻOPUS, JAUNĻOPUS** un **AITAS**. Tūlītēja samaksa. Tāl. 29434034.

TRAKTORUS, PIEKABES un lauksaimniecības inventāru. Tāl. 25357742.

AUTOMAŠĪNAS. Tāl. 20294598.

Briežu **RAGUS**. Brauc pakaļ. Tāl. 29886349.

Vecus padomju laika **TRAUKUS**. Tāl. 26277335.

Padomju laika **TRAUKUS**. Tāl. 28166327.

Padomju laika konditorejas **RIEKSTIŅU** un **SĒNĪŠU** formiņas. Tāl. 26207295.

DAŽĀDI

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas noformēšanu. Tāl. 29705025.

Veicam **JUMTA DARBUS**, maiņu, remontu u.c., siltinām fasādi utt., pievedam materiālus. Tāl. 26220256.

Visu veidu **JUMTA** un **CELTNIECĪBAS** darbi. Tāl. 26844885.

Piedāvājam visu veidu **BŪVNICĪBAS** darbus. Tāl. 24877252.

Ātri un lēti ierīkojam **DZIĻURBUMUS**. Tāl. 29605105, 28205914.

Tīra un remontē **AKAS**. Tāl. 27448331.

VAJADŽĪGI

SIA **Rajaks** (46102003750) – **STRĀD-NIEKI** kokzāģētavā darbam ar lentzāģi. Atalgojums pēc izpēšanas – no 650 EUR. Tāl. 26228615.

SIA **Lubeca** (41203042614) – **SEZONAS LAUKSTRĀDNIKI/-CES** Lubezerē, Talsu nov., zemeņu saimniecībā, no aprīļa līdz augustam. Darba samaksa bruto – līdz 800 EUR atkarībā no paveiktā. No drošinām ar dzīvošanu. Tāl. 27738807.

Kurzemnieku maijam var abonēt līdz 28. aprīlim:

- pastā;
- pie pastniekiem;
- redakcijā un

www.abone.pasts.lv (ietaupot 1,50 eiro).

Līdz vasarai būs zaļās kartes

Valdība atbalstījusi Veselības ministrijas iecerī – Nacionālajam veselības dienestam uzticēt digitālā zaļā sertifikāta ieviešanu.

Paredzēts to izdot papīra vai digitālā formā (pēc pieprasījuma) un akceptēt jebkuru no trīs veidiem:

- vakcinācijas sertifikātu, kas apliecina, ka tā īpašnieks ir potēts pret Covid-19;
- testēšanas sertifikātu, kurā no-

rādīts Covid-19 testa rezultāts un datums;

- pārslimošanas sertifikātu, kas apliecina, ka saskaņā ar pozitīvu testu cilvēks ir kovidu izslimojis.

Plānots to ieviest līdz jūnija vidum, un tā darbības ilgums būtu 12 mēneši pēc Eiropas regulu stāšanās spēkā. Lai ES valstīs zaļo sertifikātu ieviestu, Eiropas Komisija izmantos ārkārtas atbalsta finanšu instrumentu.

Ārā vairāk kāzu viesu

Kopš 7. aprīļa laulību reģistrācija laukā ir atļauta desmit cilvēkiem no divām māsaimniecībām.

Telpās to var darīt tie, kuri vēlas laulību noslēgt, klātesot diviem pilngadīgiem lieciniekiem, informē Tieslietu ministrija. Gan ārā, gan telpās jālieto mutes un deguna aizsargs, jāievēro distance un citas epidemioloģiskās prasības.

LĪDZJŪTĪBAS

*Vairs manis neesot.
Ak, neticiet, es esmu.
Ar jums, starp jums
Ar maigo ziedu dvesmu,
Ik rasas plienā,
Kas rīta saulē lās.
Gan jūsu sirdīs,
Domās, atmiņās.*

/I.Rudene./

Skumstam kopā ar tuviniekiem, INGUNU SPULENIECI mūžībā pavadot.

Kuldīgas kultūras centrs

*Ai, cik grūti, māmuliņ,
Tevi ceļā pavadīt.
Vai trīs baltas smilšu saujas
Varēs tevi sasildīt?*

/Z.Purvs./

Skumju brīdī esam ar Katrīnu Spulenieci-Aišpuri.

Tehnikuma 38. grupas audzēkņi

*Uzsmaidī spogulim
Ieraugi sev aiz muguras viņus
Kuri vairs nespoguļojas
Pieskaries plaukstošai pienenei
Ar viņu pirkstiem*

/A.Aizpuriete./

Izsakām līdzjūtību Katrīnas Spulenieces-Aišpures ģimenei, no mammas atvadoties.

Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma saime

*Vēl bija jādzīvo,
Vēl jāskata bij daudzu dienu spožums
Un klusās naktīs sapņiem jāļaujas.
Vēl daudz bij ņemams, dodams,
mijams,
Bet stunda nolikta bij dvēselei,
Kad mieru rast...*

/Rainis./

Brīdī, kad šķiet nepanesami smagi, svarīgi sajūst, ka kopā dzīvotais laiks paliek un ir mūžīgs. Izsakām visdziļāko līdzjūtību Katrīnai, Jurģim, Jēkabam un Eduardīnam, no mīlās mammītes un vecmāmiņas INGUNAS SPULENIECES atvadoties.

Jūsu skolotājas Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolā

*Uz mūžu mūžiem
Kāda dziesma irst.*

/H.Heislars./

Visdziļākā līdzjūtība Katrīnai, mammu zaudējot.

Kolēģi rehabilitācijā

*Cik grūti ticēt, ka nekad vairs dzīvē
Mums neiznāks ar tevi parunāt.*

/I.Mežnora./

Izsakām līdzjūtību INGUNAS SPULENIECES piederīgajiem un **Kurzemnieka** kolektīvam, Ingunai aizejot mūžībā.

Draugi no Rendas Nacionālās pretošanās kustības muzeja

Izsaku visdziļāko līdzjūtību INGUNAS SPULENIECES piederīgajiem un kolēģiem laikrakstā **Kurzemnieks**. Ir aplūsusī spilgta balss Latvijas žurnālistikā. Mums tās pietrūks.

Rita Ruduša

*Tu arvien būsi šai pusē,
Tai gaismā, ko atstāji mums,
Kaut arī sirds tava klusē,
Mums paliek šīs mantojums.*

/Ā.Elksne./

Izsakām līdzjūtību Guntai Hauptmanei, tēvu mūžībā pavadot.

Pašvaldības finanšu un ekonomikas nodaļas kolēģi

*Cik salts šis rīts,
Klau, vēji staigā,
Un kaut kur izgaisusi
Tēva balss.*

/S.Sīle./

Skumju brīdī esam ar tevi, Vinetiņ, tēti zemes klēpi guldot.

Citro kolektīvs

Izsakām līdzjūtību tuviniekiem, RUBENU VĪTOLU mūžības ceļos pavadot.

Leju ģimene

*Cik gājums garš – nav izmērīts,
Cik bagāts bijis tas – nav svērts,
Bet mūžs ir pateicības vērts.*

/V.Kokle-Līviņa./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Vītoli ģimenei, RUBENU mūžībā pavadot.

Ēdoles ielas 22. mājas kaimiņi un Kronbergu ģimene

*Es visu atstāju jums –
Savas skumjas un prieku, kas bijis,
Savu darbu un domas,
Kas kopā šai dzīvē ar jums
Kā raibs dzīpars vijies.*

/V.Kokle-Līviņa./

Izsakām līdzjūtību bērniem, mazbērniem un mazmazbērniem, AINU SKRUBI mūžības ceļā pavadot.

Niedru mājas iedzīvotāji

*Vainags irst, vainags irst,
Manu dienu vainags irst,
Sirds, kas dzīvē nogurusi,
Dieva mierā iemieg klusi,
Tad, kad dienu vainags irst.*

/A.Lūsis./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Austrai Skrubei, māmiņu mūžībā pavadot.

Fonda *Cilvēks cilvēkam* darbinieki un iemītnieki

*Lai tēva mīlestība paliek dziļi sirdī
Par avotu, kur mūžam spēku smelt.*

/I.Mežnora./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Dailim Sējējam, no tēva atvadoties.

SIA *Ventplac* kolektīvs

*Slavēts lai ir Tas Kungs diendienā,
Viņš nes mūs pašus. Dievs ir mūsu
Pestītājs! Dievs mums ir Dievs, kas
var mums palīdzēt. Dievs Tas Kungs
mūs izglābj arī no nāves.*

/Psalms 68:20-21/

Izsakām visdziļāko līdzjūtību mūsu draudzes priekšniecei Ainaī Birzei un tuviniekiem, ARVĪDU mūžībā aizvadot.

Kuldīgas Sv. Katrīnas draudze

SEN

Rendniekiem jauns veikals

Iedzīvotāju labākai apgādei ar pārtikas un rūpniecības precēm rajonā ik gadu atver jaunus veikalus. Daudzos veikalos nomainīta vecā iekārta. Palielinās tirdzniecības speciālistu skaits, kas apkalpo pircējus. Esam pieraduši pie tā, ka pārdevējs vairs nav *nožogots* no pircējiem ar masīvu leti visā veikala garumā, ka mūs ar katru dienu laipnāk apkalpo, retāk no veikaliem aizejam neiegādājušies mums nepieciešamo. Rendas ciema iedzīvotāji jau ilgāku laiku priecājas par topošo veikalu, faktiski par diviem, kuri apvienoti kopējā celtnē. Pirmais no tiem – pārtikas veikals – durvis pircējiem atvēra 9. aprīlī. Veikals plašs, gaišs, jo fasādes siena visa no stikla. Moderna iekārta ar pārskatāmi un glīti izvietotām precēm. Līdz šim veikalā strādāja divas tirdzniecības speciālistes – Ausma Brokāne un Žanna Gaile, bet reizē ar jaunā veikala atvēršanu tur sāka strādāt šā gada rajona pārdevēju skolas absolvente Sniedzīte Ķenerite, tāpēc veikals strādās katru dienu bez pusdienas pārtraukuma. Pārdevējas smaidīgas un laipnas – viņas priecājas gan par to, ka uzlabojušies darba apstākļi, gan arī par to, ka vēl nebija redzējušas tik daudz pircēju vienkopus, kā tas bija veikala atklāšanas dienā. Otrā jaunatveramajā veikalā vēl nepieciešami pēdējie apdares darbi. Taču Kuldīgas patērētāju biedrības valdes priekšsēdētāja vietas izpildītājs b. Viksnis jau šodien mūs iepriecina, ka pircēji varēsot tur iepirkties rūpniecības preces daudz plašākā sortimentā, kāds tas ir šodien vecajā rūpniecības preču veikalā, pie tam jau drīz vien.

Padomju Dzimtene 1964. gada 16. aprīlī



Jaunatveramajā veikalā vēl nepieciešami pēdējie apdares darbi.

DĀRZĀ

Darbi no 27. aprīļa līdz 4. maijam



Ārija Rudlapa, agronome

27. aprīlis. Sējai un stādīšanai nav īpaši labvēlīgs. Apstrādā augsni un ravē.

28. aprīlis. Ziedu diena. Sēj un stāda vasaras puķes, arī tās, ko pavairo ar gumiem un sīpoliem, piemēram, gladiolas, monbrēcijas, galtonijas, dālijas. Pavasara salnu iespējamība gan jāpatur prātā. Sakārto puķu dobes, dalot un pārstādot ziemcietes. Sēj desītiem brokoļus. Stāda ziedošos krūmus no konteineriem. Vāc ārstniecības augus.

29., 30. aprīlis. Lapu dienas. Sēj, pārstāda un stāda kāpostus, puravus, sīpolus, salātus, spinātus, garšaugus; ja vajag, arī skābenes un rabarberus. Sēj zālājus un zaļbarības augus. Stāda dzīvzogus. Laisa, mēslo un pārstāda telpaugus.

1., 2. maijs. Augļu dienas. Stāda augļu kokus un ogulājus. Sēj tīrumos graudaugus, rapsi, ripsi, zirņus, pupas, pēdējos arī dobēs. Sēj desītiem ķirbjus, gurķus, kabačus, kāršu un sviesta pupiņas. Veido vainagus ābelēm un bumbierēm.

3., 4. maijs. Sakņu dienas. Apstrādā augsni, ravē, pārjauc un sakārto komposta kaudzes. Stāda kartupeļus, sīpolus, topinambūriem brokoļus. Stāda ziedošos krūmus, bietes, redīsus, kāļus, rāceņus, sakņu pētersīļus, pastinaku.

GODĀTIE KLIENTI!

Kurzemnieka reklāmas nodaļa katru darbdienu klātienē strādā no 9.00 līdz 12.00.

Pārējā laikā sludinājumus un reklāmu var ievietot attālināti:

- izmantojot portālu 307.lv, nospiežot ikonu *Kurzemnieks*,
- sūtot e-pastā: sludinajumi@kurzemnieks.lv.

DABA

Cīruļos sadzimuši mazuļi

Rīgas zoodārza Kalvenes filiālē *Cīruļi* šis pavasaris atnācis ar labiem jaunumiem, jo pasaulē nākušas atvases zilajām govīm, Latvijas tumšgalvju un Romanovu šķirnes aitām un citiem iemītniekiem.

Kā stāsta vadītājs Arnis Bergmanis, šīgada pirmie trīs mēneši apmeklētības ziņā bijuši labi kā nekad.

Nupat dzimuši mazuļi arī jakiem, dažādu šķirņu aitām un kazām, bet aplokos tos izlaidīs tikai tad, kad laiks kļūs siltāks. Tagad var apskatīt zilo govju teļus Kimu un Kriptonu. Latvijas zilā ir sena mūsu zemē izveidota liellopu šķirne, kas agrākos laikos audzēta Kurzemes piekrastes lauku sētās. Nu tā kļuvusi ļoti reta, tādēļ tās uzturēšanai notiek rūpīga selekcija. Tajā piedalās arī zoodārza filiāle *Cīruļi*.

Savukārt putnu kompleksā olu perēšanai pievērsušies melnais grifs, ūpis un jūras ērgļi. A. Bergmanis aicina apmeklētājus pie šī kompleksa uzvesties klusi.

Alberta Dintera teksts un foto

Ziema negrib atkāpties. To jūt arī lācis, kurš nekādi netiek vaļā no žāvām.



Melnā grifa tēviņš raugās, lai mātīte bez bažām var perēt olas.



Šī pavasara *Cīruļu* zvaigznes – zilo govju teļi Kima un Kriptons. Pēc sīzeta televīzijā daudzi brauca un taujāja, kur var apskatīt tieši tos.



Jēriņi ir arī citām šķirnēm, bet tie vēl par mazu, lai izlaistu aplokos. Tos varēs apskatīt tad, kad āra gaiss kļūs siltāks.

Meklē jaunās izpausmes formas

✎ Jolanta Hercenberga, "Kurzemnieks"

Koncertus brīvdabas koncertzālēs, izzinošas pastaigu takas, pasākumus jaunās formās un neierastās vietās šajā vasarā plāno kultūras darba organizatori. Visi izsaka cerību, ka epidemioloģiskā situācija uzlabosies un aktivitāšu piedāvājums vasarā varēs būt plašs, bet ikvienam ir arī plāns B un pat C, kurā paredzēts piedāvāt kultūras baudīšanu pavisam nelielam skaitam cilvēku.

IZZINOŠAS NODARBES PILSĒTVIDĒ

"Ir grūti prognozēt, kas notiks vasarā, bet ļoti ceram, ka apmeklētājus varēs uzņemt muzejā. Ja tā nebūs, esam gatavi pielāgoties situācijai un piedāvāt sabiedrībai iespēju izzināt procesus brīvdabā," stāsta Kuldīgas novada muzeja Komunikācijas nodaļas vadītāja Kristīne Āboliņa.

Šobrīd pie muzeja Pilsētas dārzā interesentiem ir iespēja iepazīt mākslinieces Līvijas Rezevskas skulptūras. "Platformā Google Maps esam izveidojuši pastaigu maršrutu ar spēles elementiem, kurā interesentiem piedāvājam vēsturiskus mirkļus no tēlnieces ikdienas un radošā procesa," stāsta K. Āboliņa. "Maija brīvdienās pie muzeja tiks izveidots tematisks 1990. gada 4. maija atmiņu ceļš, kurā būs iedzīvotāju atmiņas par latviešu tautai nozīmīgo laiku. Pandēmija un tās dēļ noteiktie ierobežojumi mums ir daudz iemācījuši, un iespēju robežās esam pielāgojušies apstākļiem. Muzeja mājaslapā esam radījuši jaunu sadaļu "Mājdaris", kurā ik mēnesi piedāvājam aizraujošas nodarbes un iespēju izzināt gan vēsturiskas, gan aktuālas tēmas. Šogad piedāvājam arī materiālus pedagogiem attālinātām nodarbībām: viena bija veltīta barikāžu piemiņai, otra – 1949. gada 25. marta deportācijai. Pagājušā gada pavasarī izveidojām spēli pilsētvidē "Vecpilsētas nianses" un secinājām, ka cilvēkiem patīk izkustēties un uzzināt ko jaunu. Tāpēc, visticamāk, šogad gatavosim pastaigu maršrutu par kādu citu tēmu, taču arī esošā spēle joprojām nav zaudējusi savu aktualitāti.

Cerot, ka muzejs vasarā varētu būt atvērts, esam domājuši par izstāžu piedāvājumu. Līdz jūnijam būs skatāma laikmetīgās mākslas izstāde "Tagadmāksla", ko nomainīs gleznu izstāde, kurā varēs aplūkot mākslinieces Kristīnes Kvitkas romantiskās Venēcijas ainas. Arī izstādi "Dvēseļu putenis" plānojam pagarināt līdz oktobra sākumam, jo domājam, ka daudzi priecāsies par iespēju atnākt un apskatīt to klātienē. Arī Muzeju nakts šogad nebūs tāda, kā ierasts, tāpēc šobrīd gatavojam divus piedāvājumus. Būs varianti, no kuriem izvēlēties atbilstošāko situācijai."

CER SALIEDĒT PAŠDARBNIEKUS

"Šobrīd plānot ir grūti, bet gatavojamies, ka pasākumi tādā formā, kā pieļaus situācija, būs. Brīvā dabā, āra estrādēs. Pagalmā pie sporta skolas atjaunosim vasaras koncertzāli, kā tas bija pagājušajā vasarā. Tur var pulcēties neliels skaits cilvēku," stāsta Kuldīgas novada pašvaldības



FOTO NO JANAS BERGMANES PERSONĪGĀ ARHĪVA

Lai ievērotu distancēšanos, interesants risinājums tika rasts pagājušajā gadā Kalnansu purvā, netālu no Kabiles. Koncertsērijā "Vasaras stāsts purvā" uz peldošās skatuves kāpa mākslinieki Linda Leen, Jolanta Gulbe-Paškevica un Deniss Paškevics, Aija Andrejeva un Jānis Aļšpurs, Kaspars Zemītis, Mareks Radzēvičs. Klausītāji atradās uz purva laipas un laivās ezerā.

Kultūras nodaļas vadītāja Dace Reinkopa.

"Tas, kādu formātu amatierkolektīvu pasākumiem varēs piemērot, būs atkarīgs no situācijas," saka D. Reinkopa. "Vēl ir pārāk daudz nezināmā, bet plāni ir. Amatiermākslā šobrīd var notikt mēģinājumi brīvā dabā līdz desmit cilvēkiem, bet tas nav nopietni. Laika apstākļi ne vienmēr tam piemēroti. Dejojājiem desmit cilvēki ir par maz, viņiem vajag vismaz divpadsmit vai sešpadsmit kopā. Ir, kas strādā, bet vadītājiem ir ļoti grūti uzturēt motivāciju kolektīvos, jo cilvēki ir atraduši no mēģinājumiem. Tādēļ mēs esam iecerējuši vasarā rīkot lielu saliedēšanas pasākumu pašdarbības kolektīviem. Tajā būtu vismaz ap piecīsim cilvēku. Kad tāda mēroga sarīkojumu drīkstēs organizēt, nav zināms."

D. Reinkopa pastāsta, ka attālinātā darba laikā daudzi kultūras nozarē strādājošie piedalās novada kultūras attīstības stratēģijas izstrādē un gatavojas konkursam par Eiropas kultūras galvaspilsētas statusa iegūšanu 2027. gadā.

TRĪS SCENĀRIJI KATRAM PASĀKUMAM

"Glūži tāpat kā visi citi kolēģi, arī mēs esam lielā neziņā. Mums darba ir trīs reizes vairāk, jo jāizdomā trīs dažādi scenāriji katram pasākumam. Kāds tas būs, ja var vai nevar pulcēties, un kāds, ja var pulcēties mazā pulkā," saka Kuldīgas Kultūras centra direktore Inta Burnevica.

"Lido zivis" aizsākās 2005. gadā. Pērn pasākums nenotika, bet šogad esam izdomājuši atskatīties uz aizvadītajiem gadiem. Līdz 9. maijam ap divsimt zivs

zvēnās ir redzami interesantākie šī pasākuma notikumi, arī Skrundas TV trīs sižeti par to, kā svētkos gājis, un fotogrāfijas. Būs skatāmi Ivetas Brences mākslas darbi. Viņas majestātei Vimbai būs ierādīta goda vieta uz postamenta. Nākamais pasākums ir 4. maijs, kurā arī vēl nevarēs pulcēties, bet svētku noskaņu radīsim. Interesanti būs izveidots karoga masts rātslaukumā. Par tālākiem svētkiem vēl daudz nezinām, bet šis laiks mums ir iemācījis pielāgoties, strādāt un reaģēt ļoti ātri, izdomāt interesantus risinājumus. Tradicionālais festivāls "Dzīres Kuldīgā" nenotiks tādā formātā, kā bija ierasts vairāk nekā divdesmit gadus, bet strādājam, lai jūlija trešajā nedēļā dažādās vietās būtu aplūkojamas vasaras vitrāžas, kā tas bija pagājušajā gadā. Mums plānā ir pikniks pie Māras diķa, Jekaba tirgus, bet par to šobrīd runāt ir bezjēdzīgi, jo tā ir tāla nākotne."

GAIDĪŠANAS REŽĪMĀ

"Visticamāk, atpūtas tendences un cilvēku ieradumi būs citādi, un pasākumu organizatoriem jāorientējas uz mazformāta ideju realizēšanu," domā Kuldīgas Aktīvās atpūtas centra vadītāja Jana Bergmane.

Viņa stāsta, ka kultūras darbinieki šobrīd gaida, kad pavidēs kaut vismazākais cerību stars atsākt darbību kaut nelielā formātā. "Neziņā ir mākslinieki, viņu plānotāji ir aizpildīti, viņi ir aizrunāti, bet, vai tas tiks realizēts dzīvē, zināms nav ne tiem, kuri uzrunā, ne tiem, kurus uzrunā. Lai arī vasara ir tuvu, konkrētu pasākuma datumu neviens nevar noteikt. Visticamāk,

ka 90% būs āra pasākumi, orientējamies uz to. Plāni ir dažādi. Vienas nedēļas nogalē Skrundā, Alsungā un Kuldīgā esam pieteikuši pasākumu "Mājas kafejnīcas". Viensētu princips, cilvēki satiekas nelielā skaitā svaiģā gaisā. Ir domāts par spēlēm pilsētvidē un aktivitātēm, kas nenotiek konkrētā pulkstenlaikā, bet ilglaicīgākā laika periodā ir individuāli apmeklējamas. Ilglaicīgāk baudāma kultūra. Plānojam aktivitātes jaunās vietās, līdzīgi kā pagājušajā gadā, kad tūrisma vietas sasaistījām ar kultūru. Plāni ir, bet skaļi tos izklastīt ir pārāgri."

IZSTĀDES APDRAUDĒTAS VISMAZĀK

"Man ir iekšēja sajūta, ka nevarētu tā būt, ka mākslas telpas vēl ilgāk tiks turētas slēgtas, jo līdz šim drūzmēšanas galerijās mēs neesam redzējuši, un kāpēc lai tāda būtu tieši šajā laikā," pārdomās dalās Mākslinieku rezidences vadītāja Ilze Supe.

Tādēļ Kuldīgas Mākslas nama un Mākslinieku rezidences izstāžu zālēs ar cerību, ka drīzumā tām ļaus uzņemt apmeklētājus, tiek iekārtotas ekspozīcijas. "Ar domu, ka māksla nebojājas, pirmo izstādi par Līviju Rezevsku jau aprīlī iekārtojām, nu gaidām, kurā brīdī mums būs atļauts atvērt izstāžu zāles durvis," saka I. Supe. "Ierobežojumu dēļ esam ieviesuši jaunumu – veidosim video sižetu, tādu kā izstādes vizītkarti, un ar to iepazīstināsim sociālajos tīklos. Tas būs garāks stāsts, kurā mākslinieces Danute Sīle, Annemarija Gulbe, Ilze Vanaga un Inga Meldere dalīsies savās pārdomās par izstādi un tajā redzamajiem darbiem." ■



Mākslas brīvība sākas mūsos

✍️ Linda Kilevica, "Kurzemes Vārds"

Demokrātiskā sabiedrībā pieņemts respektēt dažādību un meklēt tai kopsaucējus. Citādi grūti sadzīvot un kopīgi risināt problēmas. Taču – vai politikorektuma cītīga ievērošana neierobežo brīvību izteikt savu viedokli? Par to, vai mākslinieks jūt vārda brīvības robežas, aicinājām izteikties tēlnieku Egonu Perševicu, rakstnieci Janu Egli, horeogrāfi Kristīni Brīniņu un režisoru Elmāru Senkovu.

– Vai savās mākslinieka izpausmēs jūtaties brīvi?

E. Perševics: Es brīvību mākslā redzu kā stingru ierobežojumu neesamību. Vārda brīvība ir diezgan līdzīga jebkurai rīcības brīvībai. Vai mums ir brīv uzbrukt kādam? Kā kurā kontekstā. Kara laikā nogalināt ir goda lieta. Arī katram mākslas darbam ir svarīgi, ka tas ir kontekstā.

Vai mana brīvība tikusi ierobežota? Bieži vien tās ir subjektīvas sajūtas. Nav gadījies, ka manu izstādi slēgtu. Ir bijuši pāris cenzūras gadījumi, bet tie attiecās uz publisko komunikāciju vai izstāžu nosaukumiem, nevis mākslu kā tādu. Mana personalizstāde pirms kāda laika Liepājas muzejā izsauca publikas sašutumu, kāpēc es izmantojot ne tāda fonta burtus. Lielākā daļa problēmu rodas no pārpratumiem, tā bija arī toreiz. Bija viens vandalisma gadījums pret manu darbu, bet tā jau tad ir vandaļa vārda brīvība.

J. Egle: Es rakstu brīvi. Literatūrā brīvības robežas ir plašākas nekā ikdienā, un tam tā arī jābūt. Literatūrai ir jābūt godīgai, jo tā ataino realitāti, kur notiek pilnīgi viss. Savukārt cilvēkam savā dzīvē ir jādefinē robežas, kur beidzas mana vārda brīvība un kāpēc.

E. Senkovs: Vārda brīvībai blakus stāv pašcenzūra. Pats sev esmu uzdevis šo jautājumu – kāpēc sevi cenzēju? Vāru kādu aizvainot, vai būs nepolitikorekti, vienkārši nepieklājīgi. Tas nozīmē, ka vārda brīvība acimredzami ir ierobežota. Mēs dzīvojam pasaulē, kurā aizvien vairāk ir jāuzmanās un jādomā, lai neaizvainotu kādu sociālu grupu. Taču nekāda sabiedrības morāle nedrīkst ierobežot mākslu. Manuprāt, mēs kā mākslinieki maz pārkāpjam robežas, to vajadzētu darīt vairāk. Tad veidojas diskusija, rodas aizliegumi, notiek streiki pie teātriem.

K. Brīniņa: Dejas mākslā pamata izteiksmes līdzekļi ir kustība un žests. Deja savijas ar citām nozarēm – vizuālo mākslu, teātri, mūziku, lai runātu par to, kas ir svarīgi, un atrastu līdzekļus, ar kuru palīdzību paust savu viedokli. Šajā ziņā brīvība dejā ir pietiekami liela, lai varētu radīt kodus, caur kuriem runāt tieši vai metaforiskā valodā.

– Vai pastāv tēmas, kuras nevajadzētu atainot?

E. Perševics: Nu, to, ko nevar atveidot, to nevar. Ko var, to vajag atveidot. Mūsdienu sabiedrībā tabu nav sistematizēti kā vienkāršākās sabiedrībās, kur ir desmit punkti, kurus nedrīkst pārkāpt. Sabiedrībai ir nerakstītie likumi, kuru nezināšana neatbrīvo no atbildības. Bez šādiem likumiem jau sabiedrība nevar pastāvēt.



FOTO NO PEXELS.COM

Māksliniekiem vajadzētu vairāk pārkāpt robežas, taču ar mērķi – nevis aizvainot, bet likt cilvēkiem ieklausīties, saprast un diskutēt.

J. Egle: Ja ir problēma, tad literatūrai ir pienākums par to runāt. Protams, tā ir katra autora izvēle un brīvība, vai viņš to dara. Ja pasaule virzās uz to, ka es domāju līdzīgi, ko runāju, tad arī literatūrai ir jāvirzās līdzīgi. Bet te ir tas otrs "bet", par kuru jau teicu, ka literatūrai nevajadzētu izlikties. Tās ir ārkārtīgi sarežģītas lietas, un vēl īsti neesmu to līdzsvara punktu sev atradusi.

E. Senkovs: Jautājums, cik režisors ir gatavs kādas sabiedrības grupas kritiku pieņemt. Ir dažādi piemēri. Vai drīkst uz skatuves nogalināt dzīvniekus? Viens students radīja ļoti labu darbu, kurā tika nīcinātas skudras. Performanču mākslas vēsture pierāda, ka ir galinātas cūkas un vistas. Tas izraisīja ārpātīgu diskusiju, bet mākslinieki ierakstīja sevi vēstures grāmatās. Uz skatuves var darīt visu, līdz neiestājas krimināllikums.

K. Brīniņa: Deja salīdzinājumā, piemēram, ar teātra nozari ir samērā neitrāla. Man gribētos, lai sociālā un politiskā plaknē mūsu nozare būtu daudz aktīvāka. Ir atsevišķi mākslinieki, kas vairāk meklē šādu ceļu, taču saistībā ar personīgo pieredzi, ka esi juties diskriminēts vai piedzīvojis agresiju.

– Kāpēc laikmetīgā māksla pati par sevi saņem vairāk sabiedrības kritikas? Tā netiek saprasta?

E. Perševics: Māksla vienmēr ir laikmetīga sava laikmeta robežās. Mūsdienās mēs antīko mākslas darbus vērojam bez konteksta, novērtējot formu atrauti no darba sākotnējās domas un vēstījuma. Mākslas darbs jau ir veids, kā autors komunicē ar cilvēkiem. Tomēr katru domu mums pienākas paskaidrot, ja kāds to nav sapratis. Darba neskaidrošana, ja skaidrojumu prasa, drīzāk ir mākslinieka slinkums vai arī viņam nav ko teikt.

J. Egle: Skolā ir jādod pamata priekšstatī par literatūras kanoniem un jārunā arī par mūsdienu literatūru. Manuprāt, tā mazliet paliek novārtā. Literatūra iepazīstina ar reālo dzīvi, tās uzdevums ir izstāstīt stāstus un likt par tiem domāt. Ja cilvēks ir mācījies tikai klasiku, tad, ieraugot mūsdienu literatūru, viņam liekas, ka tā nedrīkst, jo vajag rakstīt ar daiļjūsmu. Tagad varam runāt par to, par ko agrāk nedrīkstēja, un tas palīdz mums pazīt citam citu un sevi.

K. Brīniņa: Horeogrāfi arvien vairāk sāk sevi definēt par kustību māksliniekiem, lai palīdzētu skatītājam uztvert, ka dejas var būt daudz smalkāka savā izpausmē, ļoti dinamiska, arī ļoti ieturēta un minimalistiska. Ja autoram ir svarīgi veidot dialogu ar skatītāju, satikšanās notiks, un tā būs laba pieredze. Man liekas, skatītājiem ir bail no satikšanās, jo līdz šim redzētais viņiem šķiet pārāk abstrakts un nepieejams. Izradē-pastaigā "Upe" Liepājā šī satikšanās notika, jo mūs interesē pilsētvide, iedzīvotāji, viņu stāsti.

– Kā sader vai nesader māksla un politikorektums?

E. Senkovs: Mani mulsina, ka mēs ejam uz sabiedrību, kurā jābūt vienādā skaitā nominētām sievietēm un vīriešiem. Māksliniekam nav dzimuma. Tas ir kaut kas izdomāts. Jābūt aizstāvētām visu cilvēku vienlīdzīgām tiesībām, bet esmu pret to, ka profesijā sāksim speciāli meklēt vienlīdzību.

Māksla būs brīva tik, cik mēs paši būsime brīvi. Nedrīkst pašmērķīgi kurināt naidu un pazemot kādu. Tomēr es drīkstu nokrāsot cilvēku melnā krāsā, arī sarkanā, dzeltenā un zaļā. Drīkstu mākslā izsmiet heteroseksuālas un arī homoseksuālas attiecības, darīt visu, kas kalpo par labu idejai. Vīrieši var pasmieties par

sievietēm tieši tāpat kā sievietes par vīriešiem. Es augstu vērtēju feminismu, bet neuzskatu, ka nedrīkstu mākslā izmantot materiālu, kurā pazemo sievietes. Mākslā svarīgi, ka perspektīvā tā nes kādu labu domu. Tā var kaitināt, var būt agresīva, bet režisora izmantotie asie līdzekļi rosina skatītāju saprast vairāk.

Nav noziegums, ja lugā ir vārds "žids". Mums ir jāsaprot un jārespektē savas kultūras veidošanās. Kas tad tas būs, ja sāksim cenzēt autorus, kuri sen ir miruši!

J. Egle: Mani ļoti satrauc runas par to, ka no iepriekšējo laikmetu literatūras ir jāņem ārā kaut kādi jēdzieni. Par tiem vajag diskutēt vēstures un literatūras stundās. Nomainīt pagātni pret nebijušu pagātni, man šķiet, ir ārkārtīgi bīstami.

Tomēr, ja kāda sabiedrības daļa ir pateikusi: "Man nepatīk, ka tu mani tā sauci", kāpēc man būtu jāturpina tā saukt? Ja to vajag kāda grāmatas tēla tiesā, atainojot realitāti, tad es lietošu vārdu "pediņš". Ja es kā autore to lietošu, tad mani ir jāmet miskastē.

E. Perševics: Ja minoritāšu tēma ir svarīga stāstījumam, tad tai ir jābūt. Ja iesaista formas pēc, to var uzskatīt par liekvārdību.

K. Brīniņa: Grūti spriest par politikorektumu, jo, manuprāt, šīs tēmas ir par maz izaicinātas, lai varētu runāt par robežu pārkāpšanu. Katrā ziņā dejas mākslai ir potenciāls palīdzēt dažādām sabiedrības grupām tikt sadzirdētām. Sevi es definēju kā sociāli aktīvu mākslinieci, ticu, ka māksla kopumā var daudz ko mainīt. Cilvēki bieži izrādes vēstījumu uztver kā propagandu, it kā mēs spiestu viņus mainīt identitāti. Tas ir milzīgs pārpratums. Mēs visi vēlamies būt pieņemti, un dažādību pasaulē es cenšos organiski iekļaut savās izrādēs kā normu. ■

Jaunaucē pils atgūst da Vinci madonnu

leiva Vilmane, "Saldus Zeme"

Jaunaucē pils papildinātās realitātes aplikācija "Vārti" ļāvuši atgūt neatgriezeniski zaudētu mākslas darbu kolekciju, kuras pamatā bija Eiropas vecmeistaru gleznas.

"Vārti" tapa biedrības "Mēs – Jaunaucē" jaunākajā LEADER projektā. Pērn tas atzīts par Latvijā labāko piemēru LEADER naudas izlietojumam, tāpēc uzvarēja konkursā "Dižprojekts 2020". Tā rīkotāja, biedrības "Latvijas Lauku forums" izpilddirektore Anita Selicka ir gandarīta, ka visiem sadarbības partneriem, arī ierēdņiem un amatpersonām Briselē, var lepnī teikt: no sabiedriskās un ekonomiskās dzīves tālu esošajā Jaunaucē pagastā ir jaunākās paaudzes digitālās tehnoloģijas.

Uzvara konkursā stiprina biedrības "Mēs – Jaunaucē" pārliecību, ka tā rīkojās pareizi, izmantojot laikmetīgas tehnoloģijas Jaunaucē muižas īpašnieku fon der Ropu atstāto kultūras vērtību saglabāšanā. "Mūsu projekts vēsta, ka laukos bija un ir vieta labākajam mākslā, uzņēmējdarbībā un tehnoloģijās. Šobrīd "Vārti" skarbi disonē ar Jaunaucē realitāti, taču neviens nesaka, ka tā būs mūžīgi," biedrības "Mēs – Jaunaucē" vadītāja Inguna Balcerē pamato, kādēļ bija vērts ieguldīt gandrīz 20 000 eiro reti apdzīvotā un ekonomiski vārgā pagastā.

DIGITĀLS FOKUSS-POKUSS

Jaunaucēnieki gribēja vai katram rādīt, ka viņu pils īpašniekiem fon der Ropiem piederējusi augstvērtīga mākslas kolekcija un Jaunaucē pili varēja apskatīties Leonardo da Vinči, Rafaēla, Mikelandželo Merizi da Karavadžo, Pītera Paula Rubensa un citu glezniecības meistarību darbus. Kolekcijā bijušas 84 gleznas un ducis krūšutēlu, kuru pēc fon der Ropu pasūtījuma marmorā izkala virtuozs dāņu skulptors Bertels Torvaldsens.

Biedrības "Mēs – Jaunaucē" iecere pili rādīt uz visiem laikiem zaudētas gleznas un skulptūras bija utopiska līdz brīdim, kad

izgudroja, kā reālā laikā viedierīcē parādīt konkrētā vietā neesošus priekšmetus un cilvēkus. Tehnoloģiju iespējas pamanīja Jaunaucē pamatskolas absolvente Elīna Leiba-Lipsne. Savā maģistra darbā Rīgas Tehniskās universitātes Dizaina tehnoloģiju institūtā viņa aizrautīgi apcerēja ideju, ka virtuālais risinājums izdara neiespējamo – Jaunaucē pili atgriez fon der Ropu mākslas darbus, kas nu pieder citiem muzejiem un kolekcionāriem vai gājuši bojā Otrajā pasaules karā.

I. Balcerē pieprasīja: pils ovālajā zālē (to plānoja par galveno ekspozīcijas vietu) nedrīkst atrasties stacionārs ekrāns, projektoris un vadu jūklis. Šādi svešķermeņi neiederas 19. gadsimta sākumā celtā pilī, kuru uzskata par vismazāk izmainīto vēlinā klasicisma paraugu Latvijā, turklāt tā pacietīgi restaurēta par lielu Eiropas un valsts naudu. Ekspozīcijai bija jābūt tādai, lai to var viegli noņemt un uzlikt, jo pili notiek koncerti, laulību ceremonijas un citi pasākumi.

MODERNS "APSKĀVIENS"

"Vārti" atjautīgi atrisināja cieto riekstu, kuru gadās nepārkost pat pieredzējušiem restauratoriem, dizaineriem un māksliniekiem visā pasaulē, – Jaunaucē pili izdevies senām un retām kultūras vērtībām saudzīgi un gaumīgi uzslāņot 21. gadsimtu. Būtiski, ka biedrībai uzticētā Jaunaucē pils zagļiem joprojām nav iekārojama – kolekcija ir virtuāla, tāpēc skatāma tikai pilī. Darbi ieraugāmi, izmantojot viedierīci, kurā instalēta Jaunaucē pilij programēta aplikācija "Vārti", turklāt tikai tad, kad ekrāns ir pret speciāliem marķieriem. Ja planšete vērsta pret sienu, var redzēt 12 gleznu attēlus; ja pret podestiem, tad no visām pusēm aplūkojamas astoņas Torvaldsena veidotās bistes; ja pret parketu, tad vērojamas divas pili uzfilmētas muižniecības ballēm raksturīgas dejas – piecsoļu valsis un brazīliešu tango jeb mašiše.

"Gleznu nosaukumus uzzinājām pērn pavasarī Kauņā no Mikaloja Konstantīna Čurloņa Nacionālā mākslas muzeja speciālista Osvalda Daugēļa. Viņš mums



FOTO NO ELĪNAS LEIBAS-LIPSNES ALBUMA

ierāmēti gleznu marķieri veidoti tā, lai neizbojātu Jaunaucē pils ovālās zāles vēsturisko interjeru.



IEVAS VILMANES FOTO

Aplikācija "Vārti" palīdz ierīcei nolasīt Leonardo da Vinči gleznu "Madonna ar bērnu" (augšējā glezna). Kādreiz tā piederēja Jaunaucē muižas baronam Ferdinandam fon der Ropam un viņa jaunākajam brālim Teodoram, Pakrojes muižas saimniekam.

iedeva fon der Ropu kolekcijas aprakstu," E. Leiba-Lipsne atceras pavērsiena punktu kolekcijas izpētē.

Nākamais solis bija noskaidrot, kur darbi atrodas, tāpēc tika pārskatītas Eiropas muzeju mājaslapas. Lai gan visas Torvaldsena bistes gājušas bojā, bijis samērā viegli atrast materiālus to vizualizēšanai. Savulaik skulptūras bija nofotografētas ovālās zāles interjerā, tāpēc atlika 3D bankās sameklēt vislīdzīgākos attēlus.

FANTASTISKS REZULTĀTS

E. Leiba-Lipsnes ieceri digitālā vidē realizēja SIA "Overly", Baltijā vienīgais un Eiropā viens no nedaudziem uzņēmumiem, kurš realizē papildinātās realitātes projektus. Firms vadītājs Ainārs Kļaviņš atzīst, ka jaunaucēnieces viņu patīkami izbrīnīja, – gan tādēļ, ka pasūtīja lielos muzejos iekārotas tehnoloģijas, gan tāpēc, ka viņu iedomātais precīzi sadereja ar digitālā risinājuma iespējām. Rezultāts, viņaprāt, ir fantastisks.

Aplikācija "Vārti" ielikta uzņēmuma portfolio, to rādīs potenciālajiem klientiem arī ārpus Latvijas.

Pagaidām pasaule vien aptver papildinātās realitātes iespējas. Drīzā nākotnē tehnoloģijas būšot attīstījušās tiktāl, ka ļaus priecāties ne tikai par izstādītiem, kuras eksponāti neatrodas vienuviet. Līdz tam Jaunaucē pils "Vārti" būs pārsteigums Latvijas kultūrā. ■

IEZĪMĒ LATVIJU KULTŪRAS KARTĒ

Fon der Ropu mākslas kolekcija jau vismaz 20 gadu ir vēsturnieces un Jaunaucē pils gides Lūcijas Siliņas uzmanības lokā.

Rimta pētniecība mijas ar mērķtiecīgu informācijas meklēšanu, pārskatot kolekcijas veidotāju laikabiedru atmiņu pierakstus, vēsturiskas liecības, mūsdienu pētnieku secinājumus un sekojot līdzi jaunākajiem faktiem un pieņēmumiem. Spēcīgu impulsu deva mākslas zinātnieku Inas Līnes un Daiņa Bruģa grāmata "Liecīnieki. Latvijas piļu un kungu māju interjeri 19. gs. – 20. gs. sākumā."

Par Latvijas teritorijā, iespējams, pirmo izlases kārtā veidoto mākslas kolekciju ir daudz jautājumu, jo arī pieredzējušiem zinātniekiem gadās apjukt Jaunaucē muižas īpašnieku sazarotajā dzimtas kokā. Pastāv uzskats, ka kolekciju aizsāka un finansēja bijušais Pakrojes muižas īpašnieks Teodors fon der Rops, Jaunaucē muižas īpašnieka Ferdinanda brālis. L. Siliņa iebilst: abi jaunekļi no 1801. līdz 1806. gadam ceļoja pa Eiropu un pirka gleznas sava tēva, Bikstu muižas barona Teodora fon der Ropa uzdevumā.

2007. gadā mūsu slavenā mācītāja un valodnieka Augusta Bilenšteina nāves 100. gadadienā viņa pēcteči uzdevināja mācītāja māsas Sofijas Bilenšteinas atmiņu grāmatu. Viņa bieži viesojās pie baroniem, labi zīmēja un interesējās par daudzajiem mākslas darbiem. No Sofijas atmiņām

uzzinām, ka no Eiropas atvestas vairākas kastes ar eļļas gleznām, pili bijuši deviņi Torvaldsena veidoti marmora krūšutēli un brīnišķīgs cilnis "Ahilleja ciešanas, šķiroties no Briseidas". Brāļi Torvaldsena darbus pasūtīja savām vēl neuzceltajām mājām, zina L. Siliņa.

Brāļi šķērsoja Eiropu, lai padziļinātu zināšanas un paplašinātu redzesloku. Tēvs jaunekļiem lika rakstīt ceļojuma piezīmes un pirkt vecmeistaru gleznas, jo tās par samērā zemu cenu tirgoja Napoleona izputināti aristokrāti. Kolekcija veidojās strauji: jau 1803. gadā Bikstu muižas barons nopirka Laukmuižu Jaunpils pusē un dzīvojamās mājas vienu galu pārbūvēja par mākslas darbu krātuvi. Atgriezies mājās, brāļi laulību un mantojuma kārtībā katrs tika pie muižas – Ferdinands apmetās Jaunaucē, bet Teodors Pakrojē, Lietuvā.

L. Siliņa piebilst, ka mākslas kolekcijai bija jābūt Ferdinandam pūra daļai, taču noticis citādi. 1818. gadā Bikstu muižas barons pēc sievas nāves sadalījis īpašumus un aizbraucis uz Eiropu, tomēr nav varējis iedzīvoties jaunībā apjūsmotajās valstīs, tādēļ atgriezies Bikstos. "1820. gadā tēvs fon der Rops aizveda savu mākslas kolekciju izrādīt Jelgavā. Tā laika presē jūsmoja, ka Ropi uz Kurzemi atveduši pasaulē mākslu. Štutgartes laikrakstā publicēja, ka nu kungiem, kuri dodas garajā ceļā no Rietumeiropas uz Pēterburgu, ir iemesls apstāties Jelgavā, jo tur esot patiešām izcila izstāde.

Līdz kolekcijas eksponēšanai Eiropas muižnieki uzskatīja, ka Kurzemes guberņā nav nekā ievēribas cienīga," turpina vēsturniece.

1824. gadā reizē ar Bikstu muižas barona nāvi parādījās ziņas, ka kolekciju pārdod, turklāt tā atrodas citā vietā – Jaunaucē. Nākamajos simts gados ar kolekciju saistītie notikumi zināmi un izprotami tikai daļēji. "Daži mākslas vēsturnieki neuzskata brāļus fon der Ropus par nopietniem kolekcionāriem, jo pēc tēva nāves steigušies gleznas iztirgot. Vēl iespējams, ka baronus aizskāra runas, ka viņi par lētu naudu iegādājušies Napoleona vārdā nolauptus mākslas darbus, kurus kāds pārdevis savtīgos nolūkos," piebilst L. Siliņa.

1828. gadā kolekciju aizveda uz Parīzi, lai pārdotu, taču tolaik Francijā liedza ierasties baroniem vēlami klientūrai, turīgiem britu aristokrātiem. Pēc diviem gadiem mākslas darbi (sliktā stāvoklī un ar nozaudētām norādēm par autoru un iegādes vietu) nonāca Pakrojes muižā. Tukuma muzejā zina stāstīt, ka kolekcija pārvesta vēlreiz – uz Seduves muižu, kur tā palikusi līdz 1890. gadam. Tad daļa aizvesta uz Ķelni un pārdota vairāksolišanā. Eksponāti nonākuši šobrīd nozīmīgos valsts muzejos Kauņā, Berlīnē, Romā, Milānā, Ņujorkā, Vašingtonā, Oberlinā un Sanktpēterburgā, divas gleznas pamanītas privātās kolekcijās Eiropā. Darbi, kas palika baronu fon der Ropu pēctečiem, 1945. gadā reizē ar īpašniekiem gāja bojā Drēzdenes bombardēšanā. ■

“Dziedāšana ir mana dzīves skolotāja”

✍️ Agrita Blumberga, “Talsu Vēstis”

Talseniece AMANDU MARŽEČKU, enerģisku personību un spēcīgas balss īpašnieci, plašāka sabiedrība iepazīna muzikālajā televīzijas šovā “X faktors”. Televīzijas ekrānos Amanda sevi parādīja kā jaunu, drosmīgu izpildītāju, kura virzās uz priekšu ar moto – visu vai neko. Šobrīd jaunieta darbojas tiešsaistes dziedāšanas skolas “Vocal Master Latvia” komandā un pandēmijas iespaidā ir pievērsusies sevis izzināšanai.

BŪT UZ SKATUVES UN BAUDĪT MIRKLI

Visvairāk Amandu mūzikā aizrauj iespēja izstāstīt dažādus stāstus – esot uz skatuves, viss pārējais pazūd. “Mācoties man ir nācies izstāstīt daudz dažādu stāstu – izdzīvoju tos caur sevi un savu prizmu. Tas atspoguļo manu pieredzi un dzīves uztveri. Pats labākais ir tas, ka, gadiem ejot, pieredze paplašinās un uztvere mainās. Ar lielu interesi dziedu dziesmas, ko esmu izpildījis agrāk. Tādējādi pamanu, kas manī kā Amandā ir mainījies. Dziedot esmu atklājusi jaunas lietas par sevi un savu personību,” stāsta jaunieta.

Vēlmi atrasties uz skatuves Amandu izjutusi jau bērnībā – liela daļa no viņas atmiņām saistās ar dziedāšanu un uzstāšanos. “Atceros, ka vienmēr gribēju dziedāt, – vietai nebija nozīmes (smejas). Dziedāšana man vienmēr ir bijusi kaut kas ļoti svarīgs. Ja kāda iemesla dēļ nevarēju uzstāties, pārdzīvoju un bēdājos. Šķita, ka man ir jābūt uz skatuves un jābaida mirklis. Nekam citam nebija nozīmes. Brīdī, kad bija jāapsver turpmākās izvēles iespējas, izdarīju izvēli par labu mūzikai – nolēmu attīstīt sevi šajā jomā un mācīties mūziku pastiprināti. Ja es nebūtu pamēģinājusi, nekad sev to nepiedotu. Pieņēmu lēmumu doties uz Ventspils Mūzikas vidusskolu, kur ap-



FOTO NO PERSONĪGĀ ARHĪVA

“Mācoties man ir nācies izstāstīt daudz dažādu stāstu – izdzīvoju tos caur sevi un savu prizmu,” skaidro Amanda Maržekča.

gūvu džeza un estrādes vokālu. Nevienam brīdī neesmu to nožēlojusi. Pēc tam Latvijas Kultūras koledža apguvu mūzikas menedžmentu.

Visus koncertus, konkursus un pasākumus, kuros esmu piedalījusies, nav iespējams uzskaitīt, jo to ir bijis pārāk daudz, bet spilgtākās atmiņas man noteikti ir par dalību televīzijas šovā “X faktors”, vokālo konkursu “Ghetto Faktors” un koncertiem kopā ar Ventspils bigbendu. Runājot par uzstāšanās reizēm, man prātā iespiedusies ieskaite, kurā izpildīju leģendārās britu rokgrupas “Queen” dziesmu “Somebody to love”. Sajūtas bija nerealas, jo es vienmēr esmu fanojusi par “Queen”. Dziedot šo dziesmu, sajutos tā, it kā atrastos citā dimensijā. Dziesmā ietvertā jauda un spēks ir kaut kas neaprakstāms. Protams, arī pirmais koncerts kopā ar Ventspils bigbendu un Ventspils kamerorķestri bija satraucošs un atmiņā paliekošs. Atbildība, zinot, ka tevi pavada aptuveni 40 cilvēku, ir milzīga,” atzīst jaunā izpildītāja.

VISGRŪTĀK – IELIKT SEVI RĀMJOS

Pēc neliela pārdomu perioda Amandu nolēma pieteikties muzikālajā televīzijas šovā “X faktors”, kur dziedātājai izdevās iekļūt to 12 dalībnieku vidū, kuri uzstājās

tiešraidēs. “Es ļoti ilgi šaubījos, vai pieteikties šim projektam. Pēdējā brīdī izlēmu, ka jāpamēģina. Ejot uz pirmo atlasē kartu, nezināju, ko izpildīšu. Izdomāju to stundu pirms uzstāšanās. Veiksmē bija manā pusē, un es nonācu nākamajā kārtā, lai gan nebiju sagatavojusies. Kad to uzzināju, sapratu, ka visam jāpieiet nopietnāk. Nevaru līdināties pa gaisu un cerēt, ka beigās kaut ko izdomāšu. Tā nu iekļuvu nākamajās kārtās, kam sekoja tiešraides. Visgrūtāk man šova laikā bija ielikt sevi rāmjos un izdarīt visu tā, kā esam sarunājuši. Es vienmēr uz skatuves esmu bijusi neprognozējama, tādēļ tas tiešām bija grūti. Lielāko gandarījumu sagādāja tas, ka vispār tiku līdz tiešraidēm, likās sirreāli, ka dziedu uz skatuves un cilvēki, ieslēdzot televizoru, mani konkrētajā brīdī var redzēt. Milzīga atbildības sajūta un bailes reizē,” piedzīvotajā dalās jaunieta.

Pagājušā gada jūnijā Amandu pieņēma lēmumu pievienoties tiešsaistes dziedāšanas skolas “Vocal Master Latvia” komandai, kur palīdz pilnveidoties arī citiem. “Tas viss notika ļoti dabiski, ar “Vocal Master Latvia” izveidotājiem Anniju un Edvardu Kokariem biju pazīstama jau kopš vidusskolas laikiem. Annija pēdējos divus gadus Ventspils Mūzikas vidusskolā bija mana vokālā pedagoge. Mēs satuvinājāmies, un, laikam ejot, viņiem bija nepieciešamas vēl kādas darbīgas rokas, kas varētu palīdzēt. Likās muļķīgi laist garām šādu iespēju, jo tas ir tieši tas, kas mani interesē. Komanda nav liela, visi esam sasniedzami zvana attālumā. Sadarbība norit viegli, jo zinām viens otra stiprās puses, tādēļ deleģēt pienākumus nav grūti,” stāsta Amandu.

IZAICINĀJUMI, KAS VED TĀLĀK

“Šobrīd mani un manu ikdienu lielā mērā ir ietekmējusi pandēmija. Tāpat kā lielākā daļa Latvijas iedzīvotāju, arī es ļoti daudz laika pavadu mājās. Sākotnēji šķita, ka nespēšu ar to sadzīvot, jo esmu no tiem cilvēkiem, kuriem patīk un vajag socializēties, taču, laikam ejot, esmu iepazīsinusi sevi mazliet tuvāk. Sapratu, ka man tīri labi patīk būt vienai. Beidzot ir vairāk laika padomāt par sevi. Pandēmijas laikā atklāju, ka esmu ļoti aktīva staigātāja. Kādreiz pieci kilometri dienā likās daudz, taču tagad problēmas nerada pat 20 kilometri. Viena no lietām, kas man sagādā grūtības, ir lasīšana, jo interese ātri pazūd. Šobrīd cenšos to mainīt – mēģinu lasīt biežāk. Ar šādām lietām atklāju sevi no jauna. Gribu sevi izaicināt un atklāt sevi dažādas šķautnes. Nākotnes plāni mainās ļoti strauji, taču prieka un sevis izaicināšanas līmeni vēlos beidzot noskriet 15 kilometrus, vēlos doties izplānotā pārgājienā, kā arī pārvarēt bailes un izlēkt ar gumiju. Neraugoties uz nākotnes iecerēm, apzinos, ka šodien esmu sevis labākā versija,” pārdomās dalās jaunieta. ■

